

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ (ΤΕΙ)
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΔΡΕΠΤΩΝ ΑΝΘΕΩΝ

Πτυχιακή εργασία
του σπουδαστή Γιαννόπουλου Σπυρίδωνα

Καλαμάτα, Αύγουστος 2003

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ (ΤΕΙ)
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΔΡΕΠΤΩΝ ΑΝΘΕΩΝ

Πτυχιακή εργασία
του σπουδαστή Γιαννόπουλου Σπυρίδωνα

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Μανωλοπούλου Ελένη

Καλαμάτα, Αύγουστος 2003

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΡΕΠΤΩΝ ΑΝΘΕΩΝ

1.1 ΠΟΙΟΤΗΤΑ	7
1.1.1 Κανόνες ποιότητας	7
1.2 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ	15
1.2.1 Περιβάλλον και τεχνική καλλιέργειας	15
1.2.2 Το υδατικό δυναμικό του ανθούς κατά τη συγκομιδή	15
1.2.3 Αιθυλένιο.....	16
1.2.4 Οι μικροοργανισμοί.....	18
1.3 ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΡΕΠΤΩΝ ΑΝΘΕΩΝ	18
1.3.1 Στάδιο και χρόνος συγκομιδής.....	19
1.3.2 Τοποθέτηση σε διάλυμα ενυδάτωσης και τοποθέτηση στο ψυγείο ...	19
1.3.3 Συσκευασία	24
1.3.4 Πρόψυξη.....	25
1.3.5 Μεταφορά.....	25
1.3.6 Ποιοτικός έλεγχος	25
1.3.7 Χημικά συντηρητικά διαλύματα	26
1.3.7.1 Διαλύματα σκληραγώγησης (ή ενυδάτωσης)	26
1.3.7.2 Προφορτωτικά διαλύματα ενίσχυσης.....	26
1.3.7.3 Διαλύματα τεχνητού ανοίγματος ανθέων	28
1.3.7.4 Διαλύματα διατήρησης στο ανθοδοχείο	28

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΜΠΟΡΙΑ ΔΡΕΠΤΩΝ ΑΝΘΕΩΝ

2.1	ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	34
2.2	ΔΙΑΘΕΣΗ ΔΡΕΠΤΩΝ ΑΝΘΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ	44
2.2.1	Ανθαγορά	44
2.2.1.1	Σύστημα λειτουργίας	45
2.3	ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.....	50
2.4	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.....	53

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

3.1	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ.....	54
3.2	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ	55
3.3	ΜΕΤΡΟ 2.1 “ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ”	57
3.3.1	Εισαγωγή / στόχοι του επιχειρησιακού προγράμματος “Αγροτική ανάπτυξη –Ανασυγκρότηση της υπαίθρου 2000 – 2006”	57
3.3.2	Άξονας προτεραιότητας (2) “παρεμβάσεις στο επίπεδο μεταποίησης και εμπορίας του πρωτογενούς γεωργικού και δασικού προϊόντος”	59
3.3.3	“Επενδύσεις στη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων”	60
3.3.3.1	Φορέας υπεύθυνος για την υλοποίηση των δράσεων	60
3.3.3.2	Ενισχυόμενες επενδύσεις	60
3.3.3.3	Επιλέξιμες δαπάνες, ύψος ενίσχυσης επένδυσης και διάρκεια υλοποίησης	62

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στο πλαίσιο της πρακτικής μου άσκησης στο Υπουργείο Γεωργίας στη Διεύθυνση ΠΑΠ Δενδροκηπευτικής, στο τμήμα Ανθέων και Καλλωπιστικών, από την πρώτη μέρα ξεκίνησα να διαβάζω μελέτες ιδρύσεως νέων εγκαταστάσεων και εκσυγχρονισμού εγκαταστάσεων τυποποίησης ανθοκομικών φυτών μέσω του Γ' Κ.Π.Σ.

Οι μελέτες αυτές μου κίνησαν το ενδιαφέρον και ήθελα να γνωρίσω σε βάθος το αντικείμενο αυτό. Έτσι αποφάσισα να κάνω την πτυχιακή μου μελέτη πάνω στον τομέα της τυποποίησης και της εμπορίας των δρεπτών ανθέων.

Στο πρώτο κεφάλαιο αναπτύσσονται οι κανόνες ποιότητας, οι παράγοντες που επηρεάζουν την ποιότητα των δρεπτών ανθέων, τα στάδια τυποποίησης από την συγκομιδή έως τη μεταφορά και τα χημικά συντηρητικά που χρησιμοποιούνται.

Στο δεύτερο κεφάλαιο περιγράφεται η υφιστάμενη κατάσταση της ανθοκομίας στην Ελλάδα, οι τρόποι διάθεσης των δρεπτών ανθέων στην αγορά, η ανθαγορά και το σύστημα λειτουργίας της, τα προβλήματα του κλάδου και οι δυνατότητες – προοπτικές.

Στο τρίτο και τελευταίο κεφάλαιο αναφέρονται τόσο η πολιτική του Υπουργείου Γεωργίας, όσο και η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και οι επενδύσεις στη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων μέσω του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την καθηγήτριά μου, κα. Μανωλοπούλου Ελένη, για την διόρθωση και εξέταση της μελέτης αυτής. Επίσης τον προϊστάμενο του τμήματος Ανθέων και Καλλωπιστικών της Διεύθυνσης ΠΑΠ Δενδροκηπευτικής του Υπουργείου Γεωργίας, Παπαδάκη Χαράλαμπο καθώς και τον γεωπόνο Καραπα Σπύρο, του ιδίου τμήματος, για την συμπαράστασή τους και την καθοδήγησή μου κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης και συγγραφής της εργασίας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αν και από πολύ παλιά τα άνθη είχαν συνδεθεί με μια σειρά από κοινωνικές εκδηλώσεις του ανθρώπου, η καλλιέργειά τους ήταν προσωπική υπόθεση του καθενός. Με την ανάπτυξη του πολιτισμού και παρότι ο άνθρωπος απομακρύνθηκε σε μεγάλο βαθμό από το περιβάλλον, τα άνθη όχι μόνο δεν αποσυνδέθηκαν από τις διάφορες κοινωνικές εκδηλώσεις, αλλά αντίθετα ο ρόλος τους ενισχύθηκε, ώστε η Ανθοκομία να αποτελεί δυναμικό χώρο άσκησης οικονομικής δραστηριότητας.

Η Ανθοκομία έχει να αντιμετωπίσει προβλήματα παρόμοια με αυτά που αντιμετωπίζει κάθε άλλος παραγωγικός χώρος, που απευθύνει τα προϊόντα του σε ευρύ καταναλωτικό κοινό. Το άνθος μετατρέπεται σε εμπόρευμα και σαν τέτοιο αντιμετωπίζεται από τον παραγωγό, τον έμπορο, τον ανθοπώλη, συχνά και από τον καταναλωτή.

Η εμπορευματοποίηση του άνθους ωθεί την ανθοκομική έρευνα στην εξερεύνηση τρόπων αριστοποίησης των συντελεστών παραγωγής (έρευνα, επενδεδυμένα κεφάλαια, εργασία), αλλά και στη βελτίωση των ποιοτικών χαρακτηριστικών του. Αποτέλεσμα είναι η τάση για ανάπτυξη τεχνικής καλλιέργειας υψηλής τεχνολογίας και η συνεχής εισαγωγή στην παραγωγή νέων ειδών και ποικιλιών (έρευνα και υβριδισμός, βιοτεχνολογία και γενετική μηχανική, πληροφορική και ρομποτική), που έρχονται να καλύψουν τις πολυσύνθετες και διαρκώς αυξανόμενες απαιτήσεις του καταναλωτικού κοινού.

Η καλλιέργεια καλλωπιστικών φυτών είναι ένας προηγμένος γεωργικός τομέας που περιλαμβάνει διάφορους επιμέρους κλάδους όπως: τα κομμένα άνθη, τα βολβώδη, τα διακοσμητικά φυλλώματα και τα φυτά εξωτερικών χώρων. Οι χώρες με τη μεγαλύτερη παραγωγή καλλωπιστικών φυτών είναι η Δανία, το Βέλγιο, το Ισραήλ, η Κολομβία και κυρίως η Ολλανδία. Η τελευταία, χάρη στην εξαιρετική οργάνωση στον τομέα παραγωγής και εμπορίας (Οργανισμός Flower Council όπου συμμετέχουν καλλιεργητές και έμποροι), τις οργανωμένες αγορές όπως του Aalsmeer, όπου τα προϊόντα διακινούνται με δημοπρασίες, την έρευνα και τη σύνδεσή της με την παραγωγή, τα οργανωμένα δίκτυα διανομής, τη συστηματική προβολή, την κρατική και πιστωτική πολιτική, τη συστηματική εκπαίδευση και ενημέρωση των παραγωγών κ.α. έχει την πρώτη θέση στην παραγωγή και στο εμπόριο των ανθοκομικών προϊόντων, αφού συγκεντρώνει και διακινεί την παραγωγή και ξένων χωρών.

Τα τελευταία χρόνια, η βασική τάση στην παγκόσμια αγορά καλλωπιστικών είναι η διεθνοποίησή τους και η αύξηση των εμπορικών ανταλλαγών. Με τη σύναψη της συμφωνίας της GATT δόθηκε η δυνατότητα σε χώρες όπως το Ισραήλ, το Μαρόκο, η Αλγερία, η Κύπρος, η Ιορδανία, η Κένυα κ.α., να τροφοδοτούν την Ε.Ε με άνθη κυρίως ευρείας κατανάλωσης (τριαντάφυλλα, γαρύφαλλα, χρυσάνθεμα, ζέρμπερες), σε περιορισμένες ποσότητες, της τάξεως του 10%.

Σήμερα, το παγκόσμιο ανθοκομικό εμπόριο στις κύριες ανθοπαραγωγικές χώρες, παρουσιάζει μία συγκρατημένη ζήτηση λόγω της υπάρχουσας οικονομικής ύφεσης και μια μεγάλη προσφορά που συμπιέζει τις τιμές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΡΕΠΤΩΝ ΑΝΘΕΩΝ

1.1 ΠΟΙΟΤΗΤΑ

Όπως είναι γνωστό, αντικειμενικός σκοπός και στόχος της ζωής μας είναι η ποιότητα. Ετυμολογικά η λέξη ποιότητα προέρχεται από την αρχαία ελληνική λέξη ποιότης (ποιός - τι λογής), που σημαίνει: η φύση, η εσωτερική κατάσταση ή η υπόσταση προσώπου ή πράγματος, σε σχέση με την αξία του.

Ποιότητα είναι το σύνολο των χαρακτηριστικών μιας οντότητας (ενός προϊόντος ή υπηρεσίας), που της αποδίδουν την ικανότητα να ικανοποιεί εκφρασμένες και συνεπαγόμενες ανάγκες του χρήστη (π.χ. του καταναλωτή).

Η ποιότητα στα δρεπτά άνθη καθορίζεται από :

- α) από την εμφάνιση (χωρίς μώλωπες, υπολείμματα φαρμάκων, ασθένειες, παράσιτα),
- β) από το μήκος του βλαστού μαζί με το άνθος,
- γ) από το χρώμα του άνθους
- δ) και από τη διατηρησιμότητά τους.

1.1.1 Κανόνες ποιότητας

Οι κανόνες ποιότητας για τα δρεπτά άνθη ή κομμένα άνθη καθορίζονται από τον κανονισμό της ΕΟΚ αριθμ. 316/68 του συμβουλίου της 12^{ης} Μαρτίου 1968.

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικουμενικής Κοινότητας, περί δημιουργίας κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα των φυτών και των προϊόντων ανθοκομίας και εκτιμώντας ότι τα κομμένα άνθη αποτελούν αντικείμενο σημαντικής εμπορικής δραστηριότητας στο εσωτερικό της κοινότητας αλλά και μεταξύ των Κρατών μελών και των τρίτων χωρών, επιδιώκεται η

βελτίωση και η ενοποίηση του επιπέδου ποιότητας των προϊόντων τα οποία διατίθενται στο εμπόριο. Έτσι θεσπίζονται οι παρακάτω κοινοί κανόνες ποιότητας.

I. Πεδίο εφαρμογής

Οι παρόντες κανόνες εφαρμόζονται, στα άνθη και στους κάλυκες ανθέων (μπουμπούκια), κομμένα, για ανθοδέσμες ή διακοσμήσεις, νωπά, της κλάσης 06,03 A του Κοινού Δασμολογίου.

II. Χαρακτηριστικά ποιότητας

A. Ελάχιστα χαρακτηριστικά

Τα προϊόντα πρέπει να έχουν κοπεί ή συλλέγει επιμελώς κατά το είδος και να έχουν την κατάλληλη διάταξη.

B. Ταξινόμηση

i) Κατηγορία I

Τα ταξινομημένα στην κατηγορία αυτή προϊόντα πρέπει να είναι καλής ποιότητας. Πρέπει να παρουσιάζουν τα χαρακτηριστικά του είδους και ενδεχομένως της ποικιλίας (cultivar).

Όλα τα μέρη των κομμένων ανθέων πρέπει να είναι :

- Ολόκληρα,
- Νωπά,
- Απαλλαγμένα τόσο από παράσιτα ζωικής ή φυτικής προελεύσεως όσο και από βλάβες που προκαλούνται από αυτά,

- Απαλλαγμένα από τα υπολείμματα φυτοφαρμάκων προϊόντων ή άλλων ουσιών τα οποία επηρεάζουν την εμφάνιση του προϊόντος,
- Απαλλαγμένα από μώλωπες,
- Χωρίς ελαττώματα βλαστήσεως, για τα γαρίφαλα το σχίσσιμο του κάλυκα δεν θεωρείται ως ελάττωμα βλαστήσεως.

Οι μίσχοι πρέπει να είναι, ανάλογα με το είδος (species) και την ποικιλία (cultivar), σκληροί και επαρκώς ισχυροί για να υποβαστάζουν το ή τα άνθη.

ii) Κατηγορία II

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει προϊόντα μη ανταποκρινόμενα προς όλες τις απαιτήσεις της κατηγορίας I.

Όλα τα μέρη των κομμένων ανθέων πρέπει να είναι :

- Ολόκληρα,
- Νωπά,
- Απαλλαγμένα από παράσιτα ζωικής προελεύσεως.

Τα άνθη μπορεί να παρουσιάζουν τα ακόλουθα ελαττώματα :

- Ελαφρές δυσμορφίες,
- Ελαφρούς μώλωπες,
- Ελαφρά ελαττώματα, οφειλόμενα ιδίως σε ασθένειες ή σε προσβολές παρασίτων ζωικής προελεύσεως,
- Μίσχους λιγότερο σκληρούς και λιγότερο ισχυρούς,
- Μικρές κηλίδες προερχόμενες από χρήση φυτοφαρμάκων.

Τα ελαττώματα τα οποία γίνονται αποδεκτά πρέπει να μην παραβιάζουν τη σταθερότητα, την εμφάνιση και την καλή χρησιμοποίηση των προϊόντων.

iii) Κατηγορία EXTRA

Τα προϊόντα τα οποία παρουσιάζουν τα χαρακτηριστικά της κατηγορίας I μπορούν να ονομασθούν extra, εφ' όσον δεν τυγχάνουν καμίας ποιοτικής ανοχής.

III. Ταξινόμηση κατά μέγεθος

Για τα κομμένα άνθη η ταξινόμηση κατά μέγεθος πρέπει να ανταποκρίνεται τουλάχιστον στην ακόλουθη κλίμακα :

Κώδικας μήκους	- Μήκος
0	Λιγότερο των 5 εκατ. ή άνθη εμπορεύσιμα χωρίς μίσχο
5	5-10 εκ.
10	10-15 εκ.
15	15-20 εκ.
20	20-30 εκ.
30	30-40 εκ.
40	40-50 εκ.
50	50-60 εκ.
60	60-80 εκ.
80	80-100 εκ.
100	100-120 εκ.
120	άνω των 120 εκ.

Σημ. Τα μήκη αυτά περιλαμβάνουν και το άνθος.

Η διαφορά κατά την προσφερόμενη μονάδα (δέσμες, ανθοδέσμες, κουτιά και παρόμοια) μεταξύ των μεγίστων και ελαχίστων μηκών των περιεχομένων στη μονάδα αυτή ανθέων δεν μπορεί να υπερβαίνει τα :

- 2,5 εκατ. για τα άνθη που ταξινομούνται στους κώδικες από 15 και κάτω,
- 5,0 εκατ. για τα άνθη που ταξινομούνται στους κώδικες 20 (συμπεριλαμβανομένου) έως 50 (συμπεριλαμβανομένου),
- 10,0 εκατ. Για τα άνθη που ταξινομούνται στους κώδικες από 60 και άνω.

Η διαφορά αυτή μπορεί να διπλασιαστεί για τα άνθη που προσφέρονται σε μπουκέτο με σχήμα φοινικιάς. Για τα χρυσάνθεμα με μεγάλα άνθη που προσφέρονται σε μπουκέτο με σχήμα φοινικιάς η διαφορά αυτή μπορεί να φτάσει τα 20 εκατ. για τα άνθη που ταξινομούνται στους κώδικες 20 (συμπεριλαμβανομένου) έως 50 (συμπεριλαμβανομένου).

Η κλίμακα μεγεθών και η ομοιομορφία μήκους που προβλέπονται παραπάνω δεν ισχύουν για τη μιμόζα.

Το ελάχιστο μήκος κλάδων μιμόζας ορίζεται σε 20 εκατ. Τα κιβώτια και οι ανθοδέσμες αποτελούμενες αποκλειστικά από μικρά στελέχη, μπορούν να γίνουν αποδεκτά μόνο αν αναγράφεται επί της συσκευασίας η λέξη «boutonniere» (κομβοδόχη) ή άλλη ισοδύναμη ένδειξη.

IV.Ανοχές ποιότητας

Μπορούν να γίνουν δεκτές ανοχές ποιότητας σε κάθε προσφερόμενη μονάδα για τα προϊόντα που δεν είναι σύμφωνα προς τις απαιτήσεις.

i) Κατηγορία I

5% των κομμένων ανθέων μπορούν να παρουσιάζουν πολύ ελαφρά ελαττώματα, υπό τον όρο να μην επηρεάζεται από αυτό η ομοιομορφία των ανθέων σε μια προσφερόμενη μονάδα.

ii) κατηγορία II

10% των κομμένων ανθέων μπορεί να είναι δυνατόν να μην ανταποκρίνεται προς τα χαρακτηριστικά της κατηγορίας. Το μισό του ποσοστού μπορεί να έχει προσβληθεί από παράσιτα ζωικής ή φυτικής προελεύσεως. Τα ελαττώματα αυτά πρέπει να μην βλάπτουν τη χρήση των προϊόντων.

V. Συσκευασία και παρουσίαση

A. Προσφορά

Μία προσφερόμενη μονάδα (δέσμες, ανθοδέσμες, κουτιά, και παρόμοια) πρέπει να περιλαμβάνει 5, 10 ή πολλαπλάσιο του 10 τεμάχια. Ο κανόνας αυτός δεν εφαρμόζεται στα άνθη τα οποία τίθενται κανονικά σε εμπορία κατά μονάδα, καθώς και στα άνθη τα οποία τίθενται κανονικά σε εμπορία κατά βάρος.

B. Ομοιομορφία

Κάθε προσφερόμενη μονάδα (δέσμες, ανθοδέσμες, κουτιά και παρόμοια) πρέπει να περιέχει άνθη του ίδιου γένους (genus), είδους (species) ή ποικιλίας (cultivar), καθώς και της ποιοτικής κατηγορίας που εμφανίζει ομοιογενή ανάπτυξη.

Γ. Συσκευασία

Η συσκευασία πρέπει να είναι τέτοια ώστε να εξασφαλίζει κατάλληλη προστασία στο προϊόν. Τα χαρτιά ή άλλα υλικά που έρχονται σε άμεση επαφή με τα κομμένα άνθη πρέπει να είναι καινούρια.

VI. Σήμανση

Οι ακόλουθες ενδείξεις πρέπει να συνοδεύουν τα εμπορεύματα :

A. Πιστοποίηση

Αποστολέας ή Συσκευαστής, δηλαδή να αναγράφεται το όνομα και η διεύθυνση ή το εμπορικό σήμα.

B. Φύση του προϊόντος

- γένος (genus),
- είδος (species) ή ποικιλία (cultivar) ή χρώμα των ανθέων,
- κατά περίπτωση, η ένδειξη μίγμα (ή η χρησιμοποίηση παρόμοιας λέξης).

Γ. Προέλευση του προϊόντος (προαιρετική)

Ζώνη παραγωγής ή εθνική, ή περιφερειακή ή τοπική ονομασία.

Δ. Εμπορικά χαρακτηριστικά

- κατηγορία,
- ταξινόμηση κατά μέγεθος (κωδικός μήκους)ή ελάχιστα και μέγιστα μήκη,
- αριθμός ή καθαρό βάρος.

Ε. Επίσημο σήμα ελέγχου (προαιρετικό).

Για τη Μιμόζα ισχύουν διαφορετικές διατάξεις από αυτές των υπόλοιπων δρεπτών. Πρέπει να ανταποκρίνεται τουλάχιστον προς τα ποιοτικά κριτήρια της κατηγορίας I.

Για το γένος αυτό η έννοια της σκληρότητας δεν είναι απαραίτητο να ληφθεί υπόψη για τα ανώτερα άκρα των ανθισμένων μίσχων. Η βάση των κλάδων δεν πρέπει να είναι πολύ ξυλώδης.

Η Μιμόζα πρέπει επί πλέον να εμφανίζει τα ακόλουθα ποιοτικά κριτήρια :

- κλαδί καλά καλυμμένο από άνθη,
- μίσχους μη κλαδεμένους. Μπορούν να γίνουν δεκτοί οι κλαδεμένοι μίσχοι των οποίων η ανώτερη τομή εμφανίζει διάμετρο κατώτερη των 2 χιλ.

Η Μιμόζα μπορεί να προσφέρεται είτε προ είτε μετά την έκπτυξη των ανθέων.

Για την Μιμόζα με ανοικτά άνθη η ανθοφορία πρέπει να είναι κανονική, λαμβάνοντας υπόψη την ποικιλία, ο δε αριθμός πράσινων καλύκων (μπουμπουκιών) οι οποίοι δεν έχουν ανοίξει δεν πρέπει να υπερβαίνει τα :

- 60% για την Floribunda,
- 20% για τα άλλα είδη και ποικιλίες.

Επί πλέον, οι ανοικτοί κάλυκες (μπουμπουκία) πρέπει να έχουν καθαρό χρώμα χωρίς κηλίδες και να είναι καλά τοποθετημένοι στις ταξιανθίες.

Για την Μιμόζα χωρίς ανοικτά άνθη το 80% των καλύκων πρέπει να είναι κίτρινοι (ελαφρώς ανοικτοί).

A. Προσφορά

Οι κλάδοι μιμόζας πρέπει να είναι στοιβαγμένοι κατά στρώματα ή να προσφέρονται σε δέσμες από :

- 150, 250 και πολλαπλάσια των 250 γραμμαρίων.

Η μιμόζα χωρίς ανοικτά άνθη πρέπει να συσκευάζεται σε σάκους από πολυαιθυλένιο ή από παρεμφερές υλικό.

Κάθε προσφερόμενη μονάδα έστω και χύμα πρέπει να παρουσιάζει ομοιόμορφη σύνθεση και να περιέχει μόνο κλάδους του ίδιου είδους και της ποικιλίας.

B. Σήμανση

Πλην των στοιχείων ταυτότητας του συσκευαστού ή του αποστολέα που αναγράφονται σε κάθε κιβώτιο ή σήμανση πρέπει να περιλαμβάνει και τις ακόλουθες ενδείξεις:

- γένος : μιμόζα
- το είδος ή και την ποικιλία (cultivar),
- την έκφραση «άνθη εκπτυγμένα» ή «άνθη μη εκπτυγμένα»,

- κατά την περίπτωση την ονομασία «houtonpiere» ή άλλη παρόμοια ένδειξη, το συνολικό καθαρό βάρος ή τον αριθμό ανθοδεσμών και το συνολικό βάρος αυτών.

1.2 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ

1.2.1 Περιβάλλον και τεχνική καλλιέργειας

Μεγάλη σημασία στην ποιότητα παίζει :

- η γενετική σύσταση και οι κληρονομικές ιδιότητες των φυτών. Γι' αυτό θα πρέπει να καλλιεργούνται είδη και ποικιλίες με καλά μετασυλλεκτικά χαρακτηριστικά,
- ο χαμηλός φωτισμός και η πυκνή φύτευση που υποβιβάζουν την ποιότητα,
- η υπερβολική υψηλή ή χαμηλή θερμοκρασία κατά την διάρκεια της ανθοφορίας μειώνει την ποιότητα και μετατρέπει τις χρωστικές των πετάλων,
- η σχετική υγρασία, η οποία πρέπει να κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα. Η υπερβολικά υψηλή σχετική υγρασία δημιουργεί ευνοϊκές συνθήκες για την ανάπτυξη ασθενειών των ριζών και του φυλλώματος,
- η υπερβολική λίπανση η οποία μειώνει την ποιότητα των φυτών. Ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα αζώτου στο έδαφος μειώνουν το μέγεθος των ανθέων, τη διάρκεια ζωής τους στο βάζο και την ανθεκτικότητά τους στις ασθένειες (π.χ. βοτρυτής). Όμως και η ελλειμματική λίπανση που προκαλεί τροφοπενίες πρέπει να αποφεύγεται.

1.2.2 Το υδατικό δυναμικό του άνθους κατά τη συγκομιδή

Βασική προϋπόθεση για την μακροζωία των δρεπτών ανθέων είναι η συνεχόμενη τροφοδότηση τους με νερό. Συμπτώματα έλλειψης νερού είναι η μάρανση των φύλλων και των ανθέων, η κάμψη του λαιμού στα τριαντάφυλλα και στη ζέρμπερα και το ατελές άνοιγμα των μπουμπουκιών.

Γι' αυτό πρέπει να συγκομίζονται αφού έχει γίνει άρδευση και να τοποθετούνται αμέσως σε νερό έτσι ώστε να μην χάσουν την σπαργή τους. Η διατήρηση του υψηλού δυναμικού του άνθους μπορεί να διατηρηθεί με τους εξής τρόπους :

- Συγκομιδή τις πρωινές ώρες,
- Τοποθέτηση αμέσως μετά την συγκομιδή σε νερό χαμηλής θερμοκρασίας και αλατότητας.
- Μείωση της φυλλικής επιφάνειας,
- Διατήρηση υψηλής σχετικής υγρασίας στο περιβάλλον,
- Χρήση διαβρεκτικών, αντιδιαπνευστικών και ωσμορυθμιστικών ουσιών στο νερό.
- Παραμονή στο σκοτάδι κατά την συντήρηση.
- Χρήση κατάλληλου περιτυλίγματος στα μάτσα καθώς και ατομικά στις ευαίσθητες ανθοκεφαλές (ανθούριο, στερλίτζια, ελικόνια, ορχιδέες, κ.τ.λ.)

1.2.3 Αιθυλένιο

Το αιθυλένιο (C_2H_4) είναι ένας απλός ακόρεστος υδραγονάνθρακας, σε αέρια μορφή υπό φυσιολογικές συνθήκες, που παράγεται από όλα σχεδόν τα φυτά σε πολύ μικρές ή σε πολύ μεγάλες ποσότητες ανάλογα με το τμήμα και το στάδιο ανάπτυξης του φυτού. Πολλά άνθη, όπως και πολλοί καρποί όταν ωριμάζουν, παρουσιάζουν κλιμακτήρια αύξηση της αναπνοής και συγχρόνως αύξηση της παραγωγής αιθυλενίου που συντελεί τις περισσότερες φορές στη μείωση της ποιότητας και στην επιτάχυνση του γηρασμού τους. Π.χ. μάρανση των πετάλων των γαριφάλων και των ανθιδίων στο σκυλάκι, ξεφλούδισμα της καλσεολάριας, ξήρανση των σεπάλων των ορχιδέων, πέσιμο των φύλλων των γλαστρικών φυτών.

Πηγές παραγωγής αιθυλενίου :

- Μεγάλη ποσότητα αιθυλενίου παράγουν τα φρούτα και τα λαχανικά, γι' αυτό δεν θα πρέπει να αποθηκεύονται ή και να μεταφέρονται άνηθ μαζί με φρούτα και με λαχανικά.
- Προσβεβλημένα φυτά από παθογόνα παράγουν μεγαλύτερη ποσότητα αιθυλενίου από τα υγιή.
- Ορισμένες μηχανές εσωτερικής καύσης, π.χ. θερμάστρες πετρελαίου, παράγουν αιθυλένιο όταν η καύση είναι ατελής καθώς και τα ballast των λαμπτήρων φθορισμού.
- Επίσης αιθυλένιο παράγεται κατά το κάπνισμα και σε δρόμους μεγάλης κυκλοφορίας.

Μέθοδοι μείωσης αιθυλενίου σε χώρους που γίνονται χειρισμοί λουλουδιών:

- Καλός αερισμός σε συσκευαστήρια λουλουδιών,
- Προφορτωτικός χειρισμός για τα ευαίσθητα στο αιθυλένιο άνηθ με διάλυμα θειοθειικού αργύρου,
- χρήση ειδικών φίλτρων ενεργοποιημένου βρωμιούχου άνθρακα ή ενώσεων υπερμαγγανικού καλίου που δεσμεύουν ή οξειδώνουν το αιθυλένιο κατά την μεταφορά,
- χαμηλές θερμοκρασίες συντήρησης γιατί η παραγωγή και η έκλυση αιθυλενίου, από τα λουλούδια, μειώνεται με τη μείωση της θερμοκρασίας και όταν έχουμε 0 °C παράγεται πολύ μικρή ποσότητα αιθυλενίου.

Άνηθ ιδιαίτερα ευαίσθητα στο αιθυλένιο είναι : η αλστρομέρια, το γαρίφαλο, το λίλιο, και το αντίρρινο. Η ίριδα, το τριαντάφυλλο, η φρέζια, το χρυσάνθεμο παρουσιάζουν μέση ευαισθησία, ενώ μικρή έως ελάχιστη το ανθούριο, η ζέρμπερα, το σπαρράγκι, η τουλίπα κ.α.

1.2.4 Οι μικροοργανισμοί

Είναι κυρίως βακτήρια που αναπτύσσονται μέσα στο νερό και μπορούν να φράξουν τις δεσμίδες των αγγείων των ανθικών στελεχών και να προκαλέσουν έτσι τη νέκρωση και το σάπισμα της βάσης των στελεχών με αποτέλεσμα να εμποδίζεται η τροφοδοσία των λουλουδιών με νερό και θρεπτικά στοιχεία. Για το λόγο αυτό χρησιμοποιούνται συντηρητικά συστατικά στο νερό των δρεπτών ανθέων που εκτός των άλλων περιέχουν βακτηριοκτόνες ουσίες καθώς επίσης και ουσίες που χαμηλώνουν το pH (οξύτητα) του νερού ώστε να μην μπορούν να δράσουν τα βακτήρια.

Από τους μύκητες, ο πιο ζημιογόνος μετασυλλεκτικά είναι ο βοτρυτής γιατί μπορεί να αναπτυχθεί κάτω από όλες τις θερμοκρασίες συντήρησης των λουλουδιών ακόμη και μέχρι $-2\text{ }^{\circ}\text{C}$. Επίσης, πολλές φορές, οι συνθήκες αποθήκευσης, συντήρησης και αποστολής, όταν υπάρχει υψηλή σχετική υγρασία καθώς και μεγάλες διακυμάνσεις θερμοκρασίας, συντελούν στην συμύκνωση των υδρατμών, είναι ιδεώδεις για την ανάπτυξη του βοτρυτή που εξαπλώνεται πολύ γρήγορα και αχρηστεύει τα λουλούδια.

Πολλές φορές στο παρελθόν είχαν επιστρέψει αποστολές κατά τις εξαγωγές τριαντάφυλλων και γαρίφαλων επειδή στη διάρκεια του ταξιδιού είχαν αυτά ζημιωθεί από βοτρυτή.

1.3 ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΡΕΠΤΩΝ ΑΝΘΕΩΝ

Τα ανθοκομικά φυτά και ιδιαίτερα τα δρεπτά άνθη είναι από τα πιο ευπαθή γεωργικά προϊόντα. Η αξία τους δεν καθορίζεται μόνο από την ποιότητα τους αλλά και από την διατήρησή τους στο ανθοδοχείο του καταναλωτή.

Για να ελαχιστοποιηθούν οι κίνδυνοι υποβάθμισης της ποιότητας και μείωσης της διατήρησης των δρεπτών ανθέων, γίνονται οι εξής χειρισμοί από τη στιγμή συγκομιδής τους μέχρι να φθάσουν στον καταναλωτή.

1.3.1 Στάδιο και χρόνος συγκομιδής

Το στάδιο κοπής των ανθέων εξαρτάται από το είδος, την ποικιλία, την εποχή, την απόσταση και τις προτιμήσεις της αγοράς. Συνήθως τα άνθη κόβονται σε σχεδόν κλειστό ή και μισάνοιχτο στάδιο μπουμπουκιού (εξαιρεση αποτελεί η ζέρμπερα και το λιμόνιο που κόβονται σε εντελώς ανοικτό στάδιο). Το χειμώνα συλλέγονται σε πιο ανοικτό στάδιο από ότι το καλοκαίρι. Λόγω της μεγαλύτερης συσσώρευσης σακχάρων στα φύλλα οι καλύτερες ώρες κοπής είναι οι απογευματινές, αλλά και λόγω τις καλύτερης υδατικής κατάστασης των ανθέων γίνεται και πρωινές ώρες. Δεν πρέπει να γίνεται σε μεσημεριανές ώρες και γενικά σε ώρες υψηλών θερμοκρασιών τότε που τα φυτά διψούν.

1.3.2 Τοποθέτηση σε διάλυμα ενυδάτωσης και τοποθέτησή τους στο ψυγείο

Όλα γενικά τα δρεπτά άνθη αμέσως μετά την κοπή τους τοποθετούνται σε δοχεία με νερό. Σαν δοχεία χρησιμοποιούνται μεταλλικά, ή καλύτερα πλαστικά, που όμως δεν επηρεάζουν τη δράση των χημικών συντηρητικών ή και μόνιμες εγκαταστάσεις από τσιμέντο ή πολυεστέρα που πρέπει να είναι εντελώς καθαρά.

Το επόμενο στάδιο είναι η τοποθέτηση των δοχείων σε ψυγείο. Υπάρχουν δύο μέθοδοι αποθήκευσης των ανθέων σε ψυγείο:

α) Η πρώτη είναι η συντήρηση μικρής διάρκειας ή σκληραγώγηση. Η διάρκεια αποθήκευσης στο ψυγείο για σκληραγώγηση κυμαίνεται από 6-24 ώρες ανάλογα με το είδος και τον τόπο προορισμού. Τα άνθη είναι σε κουβάδες με νερό και η θερμοκρασία πρέπει να διατηρείται στους 2-4 °C εκτός των τροπικών φυτών που πρέπει να είναι πάνω από 10 °C.

Το ψυγείο πρέπει να είναι εφοδιασμένο με όργανα ελέγχου και ρύθμισης της θερμοκρασίας και της υγρασίας και ανεμιστήρες για την ομαλή, χωρίς ψυχρά ρεύματα, κυκλοφορία του αέρα ώστε να επιτυγχάνεται ομοιόμορφη θερμοκρασία σε όλα τα σημεία του ψυγείου. Καλό θα είναι να υπάρχει και κλιματιζόμενος προθάλαμος σε χαμηλή θερμοκρασία (10 °C) ώστε να μην δημιουργούνται διακυμάνσεις θερμοκρασίας μέσα στο ψυγείο με το συχνό

άνοιγμα κλείσιμο της πόρτας για την τοποθέτηση των λουλουδιών. Ιδιαίτερα ο προθάλαμος είναι απαραίτητος σε επαγγελματικούς ψυκτικούς θαλάμους για αποθήκευση μεγάλης διάρκειας. Η διατήρηση πάντως των ανθέων στις προαναφερθείσες συνθήκες σκληραγώγησης δεν θα πρέπει να ξεπερνά τις 2-5 ημέρες και να γίνεται από τους παραγωγούς αμέσως μετά τη συγκομιδή καθώς και από τα ανθοπωλεία (Πίνακας 1).

- β) Η δεύτερη μέθοδος συντήρησης είναι η συντήρηση μεγάλης διάρκειας που είναι γνωστή και σαν “στεγνή” αποθήκευση γιατί τα άνθη δεν είναι τοποθετημένα σε νερό όπως συμβαίνει στην πρώτη περίπτωση. Η θερμοκρασία εδώ κρατείται γύρω στους 0 °C. Κατά τη μέθοδο αυτή τα άνθη αμέσως μετά την κοπή τους, χωρίς να τοποθετηθούν σε νερό, και αφού υποστούν μια απλή διαλογή, τυλίγονται σε μεγάλα δέματα με φύλλα πολυαιθυλενίου για να μη χάνουν υγρασία, συσκευάζονται σε χαρτοκιβώτια για να μην μωλωπισθούν και τοποθετούνται στο ψυγείο σε θερμοκρασία 0 °C-0,5 °C και σχετική υγρασία 95-100 %. Η μέγιστη διάρκεια αποθήκευσης ποικίλει από 10-30 ημέρες ανάλογα με το είδος και την ποικιλία των λουλουδιών (Πίνακας 1).

Σε “στεγνή” αποθήκευση πρέπει να υποβάλλονται λουλούδια μόνο πολύ καλής έως εξαιρετικής ποιότητας. Μετά την έξοδό τους από το ψυγείο πρέπει να ξανακόβεται το άκρο των στελεχών τους, κατά 1-2 cm, και να τοποθετούνται σε νερό κατά προτίμηση θερμοκρασίας 38 °C που περιέχει συντηρητικά για 2-3 ώρες, μέχρι να ακολουθήσει το επόμενο στάδιο που είναι η διαλογή και η συσκευασία.

Θάλαμοι ελεγχόμενης ατμόσφαιρας (controlled atmosphere).

Με τον όρο αυτό εννοούμε έναν στεγανό ψυκτικό θάλαμο όπου με τη βοήθεια ειδικών μηχανημάτων διατηρείται το οξυγόνο σε χαμηλά επίπεδα της τάξεως 1-5 %, το διοξείδιο του άνθρακα σε σχετικά υψηλά επίπεδα της τάξεως 5-10 %, η δε θερμοκρασία στους 0-1 °C και η σχετική υγρασία στους 95-100 %. Στις συνθήκες αυτές μειώνεται η αναπνοή αλλά και ολόκληρη η μεταβολική δραστηριότητα, ενώ

παράλληλα περιορίζεται η παραγωγή και η δράση του αιθυλενίου. Η εγκατάσταση της ελεγχόμενης ατμόσφαιρας στην αρχή της συντήρησης επιτυγχάνεται με ειδικές γεννήτριες που διαχωρίζουν τον ατμοσφαιρικό αέρα σε O_2 και N_2 και το N_2 εισάγεται το δε O_2 απομακρύνεται και έτσι σε χρόνο, λίγων ωρών, επιτυγχάνουν επιθυμητό επίπεδο μειωμένου οξυγόνου.

Τον τελευταίο καιρό γίνεται έρευνα για την επίτευξη τροποποιημένης ατμόσφαιρας με ημιπερατές μεμβράνες. Κατά τη μέθοδο αυτή το προϊόν, δηλαδή μεγάλα δέματα λουλουδιών, τοποθετούνται σε κλειστούς αεροστεγούς σάκους από πολυαιθυλένιο ειδικής περατότητας ή άλλα πλαστικά υλικά που παρουσιάζουν εκλεκτική διαπερατότητα στα διάφορα αέρια, και τα δέματα αυτά τοποθετούνται σε ψυκτικούς θαλάμους όπου συντηρούνται χωρίς νερό. Ο σάκος χρησιμεύει στη δημιουργία τροποποιημένης ατμόσφαιρας διότι το οξυγόνο μειώνεται συνεχώς με την αναπνοή και παράλληλα παράγεται διοξείδιο του άνθρακα που συγκεντρώνεται στο εσωτερικό του σάκου.

Το πλαστικό υλικό του σάκου επιτρέπει τη είσοδο οξυγόνου και την έξοδο διοξειδίου του άνθρακα με πολύ αργό ρυθμό και μάλιστα με διαφορετική ταχύτητα, ενώ παράλληλα παρεμποδίζει τη έξοδο των υδρατμών. Έτσι η συγκέντρωση των δύο αερίων δεν ρυθμίζεται με ακρίβεια, πλην όμως μετά από ορισμένο χρονικό διάστημα τείνει να αποκατασταθεί μια ισορροπία στη συγκέντρωσή τους που βελτιώνει τη διατήρηση των ανθέων.

Αυτή η μέθοδος χρειάζεται ακόμη έρευνα όσο αφορά τη χρήση του κατάλληλου πλαστικού υλικού, το είδος και την ποσότητα του περιτυλιγμένου προϊόντος, την άριστη διάρκεια συντήρησης κτλ. Έχει όμως το πλεονέκτημα ότι μπορεί να εφαρμοστεί από μικρούς παραγωγούς που διαθέτουν κοινά ψυγεία χωρίς να απαιτείται η ύπαρξη ειδικών και πανάκριβων ψυκτικών θαλάμων ελεγχόμενης ατμόσφαιρας.

Υποβαρικοί θάλαμοι (LPS, low pressure storage).

Η μέθοδος αυτή στηρίζεται στην υποβολή του προϊόντος σε μειωμένη ατμοσφαιρική πίεση και στην ανανέωση του αέρα του ψυκτικού θαλάμου με

καθαρό αέρα με τη βοήθεια μιας αντλίας κενού. Όταν η αντλία κενού λειτουργεί, η πίεση μέσα στο θάλαμο μειώνεται, ενώ παράλληλα ένα μικρό άνοιγμα στα τοιχώματα του θαλάμου επιτρέπει την είσοδο του αέρα από το περιβάλλον. Το σύστημα διαθέτει ένα ρυθμιστή πίεσης, ένα ρυθμιστή ροής και ένα σύστημα ύγρανσης στο σημείο εισαγωγής του αέρα στο θάλαμο.

Με την μέθοδο αυτή εξασφαλίζεται μακρά συντήρηση 1 – 3 μηνών σε ανθοκομικά είδη λόγω δύο κυρίως πλεονεκτημάτων που παρουσιάζει η λειτουργία του υποβαρικού θαλάμου. Με την μείωση της πίεσης του θαλάμου (1/10 της ατμοσφαιρικής) ενώ η εκατοστιαία σύσταση των επιμέρους αερίων παραμένει η ίδια, μεταβάλλεται η απόλυτη ποσότητα των συστατικών του αέρα τα οποία επηρεάζουν το μεταβολισμό του προϊόντος δηλαδή του οξυγόνου, του διοξειδίου του άνθρακα και του αιθυλενίου. Τέτοια συγκέντρωση πλησιάζει τις συνθήκες που χρησιμοποιούνται σε συστήματα ελεγχόμενης ατμόσφαιρας. Το δεύτερο πλεονέκτημα είναι ότι σε μειωμένη πίεση αυξάνεται ο ρυθμός εξόδου από τα στομάτια του παραγόμενου αιθυλενίου και διευκολύνεται η διάχυση του στον αέρα που στην συνέχεια απομακρύνεται με την ανανέωση του αέρα του θαλάμου ή με την απορρόφηση του σε ειδικά απορροφητικά μέσα.

Η εφαρμογή του συστήματος αυτού στην πράξη παρουσιάζει ορισμένες κατασκευαστικές δυσκολίες λόγω της απαιτούμενης στεγανότητας του θαλάμου και των συνδεσμολογιών και λόγω των απαιτούμενων ισχυρών τοιχωμάτων λόγω διαφορετικής πίεσης που δέχονται στις δύο πλευρές. Η μεταφορά επίσης θερμικών φορτίων στο κενό γίνεται με δυσκολία και το προϊόν, στη περίπτωση των μεγάλων φορτίων είναι δυνατόν να υπερθερμαίνεται.

Πίνακας 1. Συνιστώμενες συνθήκες συντήρησης δρεπτών ανθέων, βολβών και μοσχευμάτων			
Είδος άνθους	Είδος συντήρησης	Θερμοκρασία (°C)	Διάρκεια
A. ΚΟΙΝΟΙ ΨΥΚΤΙΚΟΙ ΘΑΛΑΜΟΙ			
Γαρύφαλλα	‘υγρή ψύξη’	2 – 4	7 – 8 ημέρες
	‘στεγνή ψύξη’	0 – 1	2 – 4 εβδομ.
Τριαντάφυλλα	‘υγρή ψύξη’	2 – 4	4 – 5 ημέρες
	‘στεγνή ψύξη’	0 – 0,5	1 – 2 εβδομ.
Χρυσάνθεμα	‘υγρή ψύξη’	4 – 5	4 – 7 ημέρες
	‘στεγνή ψύξη’	-0,5 – 0	6 – 8 εβδομ.
Στρελίτσια	‘υγρή ψύξη’	8	5 – 7 ημέρες
	‘στεγνή ψύξη’	1 – 2	3 – 4 εβδομ.
Αντίρινο	‘υγρή ψύξη’	2 – 4	1 – 2 εβδομ.
	‘στεγνή ψύξη’	0,5	3 – 4 εβδομ.
Ανθούριο	υγρή ψύξη’	13	3 – 4 εβδομ.
Ορχιδέες	‘υγρή ψύξη’	7 – 10	2 εβδομ.
Στατική	‘υγρή ψύξη’	2	6 εβδομ.
Λίλιο	‘υγρή ψύξη’	0 – 2	2 – 3 εβδομ.
Τουλίπα	‘υγρή ψύξη’	0	2 – 3 εβδομ.
Γλαδίολος	‘υγρή ψύξη’	2 – 5	6 – 8 ημέρες
Πασχαλιά	‘υγρή ψύξη’	6 – 9	4 – 6 ημέρες
Λίλιο (βολβοί)	‘στεγνή ψύξη’	-0,5 – 0..5	2 – 8 μήνες
Γλαδίολος (βολβοί)	‘στεγνή ψύξη’	2 – 4	3 – 5 μήνες
Τουλίπα (βολβοί)	‘στεγνή ψύξη’	0 – 2	4 – 6 μήνες
Τριαντάφυλλα μοσχ.	‘στεγνή ψύξη’	0,5 – 2	4 – 5 μήνες
Γαρύφαλλα μοσχ.	‘στεγνή ψύξη’	-0,5 – 0,5 (άρριζα) 1 – 2 (έριζα)	5 – 6 μήνες 1 – 2 εβδομ.
Χρυσάνθεμα μοσχ.	‘στεγνή ψύξη’	-0,5 – 0,5 (άρριζα) 0,5 – 2 (έριζα)	4 – 6 εβδομ 1 – 2 εβδομ

Β. ΥΠΟΒΑΡΙΚΟΙ ΘΑΛΑΜΟΙ			
Γαρύφαλλα	40 mmHg	0	60 ημέρες
Τριαντάφυλλα	40 mmHg	0	45 ημέρες
Γλαδίολος	60 mmHg	1	30 ημέρες
Ορχιδέες	40 mmHg		40 ημέρες
Γ. ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ			
Γαρύφαλλα	0 °C, 90-95%Σ.Υ., 1-3%O ₂ 5% CO ₂		30-45 ημερ.
Τριαντάφυλλα	0 °C, 90-95%Σ.Υ., 1-3%O ₂ 5% CO ₂		20-30 ημερ.
Γλαδίολος	1,5 °C 90-95%Σ.Υ., 1-3%O ₂ 5%CO ₂		15-22 ημερ.
Πηγή Γεωργία – Κτηνοτροφία 7, 1998			

1.3.3 Συσκευασία

Τα άνθη προσφέρονται σε μάτσα των 5, 10 ή των 20 ανάλογα με τον αριθμό των ανθέων σε κάθε ανθοταξία. Η συνηθέστερη προσφερόμενη μονάδα είναι το δέμα των 3 ή των 5 μάτσων.

Τα μάτσα περιτυλίγονται σε φύλλα σελοφάν, που μπορεί να είναι διάτρητα ή μη, ή σε φύλλο χαρτιού απλού ή κυματοειδούς, για καλύτερη προστασία και διατήρηση της υδατικής τους κατάστασης.

Τα κιβώτια αποστολής είναι χαρτοκιβώτια, μιας χρήσης απλά ή αδιαβροχοποιημένα, για τις μακρινές κυρίως αποστολές με αεροπλάνο, με οπές για την μείωση του χρόνου πρόψυξης.

Τα κομμένα άνθη δεν πρέπει να έρχονται σε επαφή κατευθείαν με τα κιβώτια αλλά να παρεμβάλλονται απορροφητικά και μονωτικά υλικά.

Τα χαρτοκιβώτια θα πρέπει να είναι σκληρά, να παλλετάρονται εύκολα και να μην προκαλούν ζημιές στα λουλούδια..

Για την συσκευασία των λουλουδιών χρησιμοποιούνται οι κάτωθι μηχανές :

- μηχανή διαλογής, κοπής, δεσίματος, περιτυλίγματος,
- μηχανή καθαρισμού βλαστών,
- μηχανή πλήρωσης δοχείων με νερό,
- συρραπτικό και καρφωτικό κιβωτίων,
- δετικό κιβωτίων.

1.3.4 Πρόψυξη

Αφού γίνει η συσκευασία των ανθέων (σε μάτσα των 5,10,20, και τοποθέτηση σε χαρτοκιβώτια) τα κιβώτια αυτά μεταφέρονται αμέσως στο προψυκτήριο. Για να επιταχυνθεί πρόψυξη ή αφαιρείται το καπάκι των κιβωτίων ή ανοίγονται ορισμένες οπές για να διευκολυνθεί η διέλευση του ψυχρού αέρα. Μετά την πρόψυξη τα ανοίγματα κλείνονται ξανά. Ο καλύτερος τρόπος πρόψυξης είναι με υπερπίεση. Κατά την μέθοδο αυτή, στα προψυκτήρια χρησιμοποιούνται ειδικές διατάξεις κυκλοφορίας και δημιουργίας διαφοράς πίεσης ώστε ο αέρας να διέλθει μέσα από την συσκευασία του προϊόντος και η πρόψυξη να γίνει σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα.

1.3.5 Μεταφορά

Η μεταφορά στην αγορά γίνεται συνήθως για μεν τις μικρές αποστάσεις με αυτοκίνητα ψυγεία, δε τις μεγαλύτερες με αεροπλάνα. Τα άνθη πρέπει πάντα να έχουν υποστεί πρόψυξη και η φόρτωσή τους στα αυτοκίνητα ψυγεία πρέπει να γίνεται γρήγορα για να μην αυξηθεί η θερμοκρασία τους. Στις συσκευασίες μέσα τοποθετείται ένα μέσο δέσμευσης του αιθυλενίου (συνήθως υπερμαγγανικό κάλιο – ethisorb – η εμπορική του ονομασία) για να μην υποβιβασθεί η ποιότητα του προϊόντος.

1.3.6 Ποιοτικός έλεγχος

Στη χώρα μας δεν γίνεται ποιοτικός έλεγχος για τα εισαγόμενα κοινοτικά προϊόντα ούτε για τα διακινούμενα στην εσωτερική αγορά. Έλεγχος γίνεται μόνο για τα εξαγόμενα και φυτοϋγειονομικός έλεγχος γίνεται επίσης στα εισαγόμενα από τρίτες χώρες.

1.3.7 Χημικά συντηρητικά διαλύματα

Η χρήση συντηρητικών διαλυμάτων για τη βελτίωση της ποιότητας και την παράταση της ζωής των δρεπτών ανθέων είναι γνωστή και επιβεβλημένη.

Τα συντηρητικά των λουλουδιών αποτελούνται από σάκχαρα, βακτηριοκτόνα και μερικά άλλα συστατικά που θα αναλυθούν παρακάτω. Οι βασικές χρήσεις των συντηρητικών διαλυμάτων είναι:

- για σκληραγώγηση,
- για προετοιμασία για την μεταφορά,
- για τεχνητό άνοιγμα των μπουμπουκιών και
- για διατήρηση στο ανθοδοχείο.

1.3.7.1 Διαλύματα σκληραγώγησης (ή ενυδάτωσης)

Ο κύριος σκοπός αυτής της επέμβασης είναι να αναπληρώσει την απώλεια νερού, να αποκαταστήσει τη «σπαργή» των κομμένων λουλουδιών, μετά την ταλαιπωρία που υπέστησαν κατά την διάρκεια των χειρισμών στον αγρό, στο θερμοκήπιο, στο συσκευαστήριο ή και κατά τη διάρκεια της αποθήκευσης και μεταφοράς. Γίνεται δε με εμφύσηση των κομμένων λουλουδιών σε νερό.

Τα άνθη πρέπει να τοποθετούνται σε δροσερό νερό αμέσως μετά την κοπή τους ώστε να απομακρύνεται η θερμοκρασία αγρού γρηγορότερα. Η σκληραγώγηση είναι προτιμότερο να γίνεται με νερό χαμηλής αλατότητας που περιέχει βακτηριοκτόνο (κιτρική υδροξυκινολίνη 200 – 400 ppm ή ενώσεις χλωρίου ή τεταρτοταγούς αμμωνίου 50 – 100 ppm) αλλά όχι σάκχαρα. Η ενυδάτωση γίνεται γρηγορότερα όταν το νερό είναι όξινο (pH 4 – 5), η όξινη γίνεται με προσθήκη κιτρικού οξέος 200 – 500 ppm, απαερωμένο, η απαέρωση γίνεται με βρασμό ή όταν έχει προστεθεί ένας διαβρεκτικός παράγοντας σε αναλογία 0,01 – 0,05%. Η εφαρμογή πρέπει να γίνεται από τους ανθοπαραγωγούς και να είναι διάρκειας 6 – 24 ωρών, ανάλογα με το είδος και την κατάστασή του άνθους.

1.3.7.2 Προφορτωτικά διαλύματα ενίσχυσης

Αυτός είναι ένας χειρισμός μικρής διάρκειας, που γίνεται είτε από τους καλλιεργητές είτε από τους αποστολείς. Η επίδραση του όμως μπορεί να διαρκέσει για όλη

την υπόλοιπη ζωή του άνθους ακόμη και όταν τα λουλούδια στη συνέχεια διατηρηθούν σε σκέτο νερό.

Ειδικοί τύποι τέτοιων διαλυμάτων έχουν αναπτυχθεί για διαφορετικά είδη και ακόμα και για διαφορετικές ποικιλίες λουλουδιών. Το βασικό συστατικό των διαλυμάτων αυτών είναι η σακχαρόζη σε συγκεντρώσεις αρκετά υψηλότερες από αυτές που χρησιμοποιούνται στα συνηθισμένα συντηρητικά για το ανθοδοχείο. Η άριστη συγκέντρωση σακχαρόζης στο διάλυμα αυτό βρέθηκε να είναι της τάξης του 10 – 20% για τους γλαδίλους και τη ζέρμπερα και 2 – 5% για τα τριαντάφυλλα, τα χρυσάνθεμα και τη γυψοφίλη. Η διάρκεια του χειρισμού αυτού είναι 3 – 6 ώρες, σε φως 1000 lux, θερμοκρασία 22 – 24°C και σχετική υγρασία 65 – 70%.

Ο χειρισμός αυτός πριν την μεταφορά συντελεί στη παράταση της ζωής, στην προώθηση του ανοίγματος και τη βελτίωση του χρώματος και του μεγέθους του άνθους. Εάν όμως η σακχαρόζη ξεπεράσει μία ορισμένη κρίσιμη συγκέντρωση μπορεί να έχουμε αντίθετα αποτελέσματα ακόμη και καταστροφή των ανθέων.

Ένα δεύτερο συστατικό που χρησιμοποιείται πριν τη φόρτωση είναι ο θειοθειικός άργυρος (0,4 – 4 mM), γνωστός ως STS, ο οποίος εφαρμόζεται με εμβάπτιση των βάσεων των λουλουδιών για 0,5 – 3 ώρες σε υδατικό διάλυμα που περιέχει STS σε συγκέντρωση που εξαρτάται από το είδος του λουλουδιού. Ο άργυρος στη μορφή αυτή έχει μεγάλη ταχύτητα ανόδου και φθάνει μέχρι τα πέταλα μπλοκάροντας το μηχανισμό δράσης του αιθυλενίου που παράγεται από τα ίδια τα άνθη κατά τη μεταφορά ή από άλλες πηγές και προκαλεί τον πρόωρο γηρασμό τους. Για να παρασκευασθούν 0,4 mM STS διαλύονται 0,079gr AgNO₃ σε 500 ml απιονισμένου νερού, 0,462gr Na₂S₂O₃ x 5 H₂O επίσης σε 500 ml απιονισμένου νερού και προστίθεται το πρώτο διάλυμα στο δεύτερο με συνεχές ανακάτωμα. Το διάλυμα αυτό μπορεί να διατηρηθεί μέχρι 4 ημέρες στο σκοτάδι στους 20 – 30 °C.

Τελευταία σε ορισμένες χώρες απαγορεύεται η χρήση σκευασμάτων με βάση τον άργυρο και σε αντικατάστασή του χρησιμοποιείται μια άλλη ουσία, που αναστέλλει τη δράση του αιθυλενίου, το 1-MCP (1 – methylcyclopropene). Το σκεύασμα αυτό είναι αέριο, διαλύεται στο νερό και η αντιστοιχία του με το STS είναι 20ppb 1MCP = 1mM STS.

Επίσης σε λουλούδια που κιτρινίζει γρήγορα το φύλλωμά τους (αλστρομέρια, λίλιο, χρυσάνθεμο) μπορεί να χρησιμοποιηθεί προφορτωτικά γιββερελλίνη ή βενζυλαδενίνη σε αναλογία 50 – 100 ppm για 3 – 6 ώρες.

Τέλος τα ευαίσθητα στον βοτρυτή άνθη πρέπει να εμβαπτίζονται ή να τοποθετούνται σε διάλυμα βοτρυδιοκτόνου (π.χ. Rovral 0,1 – 0,2%).

1.3.7.3 Διαλύματα τεχνητού ανοίγματος των ανθέων

Είναι μια διαδικασία για άνθη που συλλέγονται σε ένα προώριότερο στάδιο από το κανονικό στάδιο κοπής και στη συνέχεια το άνοιγμά τους γίνεται τεχνητά, μακριά από το μητρικό φυτό, με σκοπό την ευκολότερη συσκευασία και μεταφορά, τη μείωση της παραγωγής του αιθυλενίου, την αποφυγή ζημιών των πετάλων από την υψηλή θερμοκρασία του θερμοκηπίου ή τα φυτοφάρμακα και βέβαια την ταχύτερη πώληση των ανθέων.

Η σύνθεση του χρησιμοποιούμενου διαλύματος είναι παρόμοιο με αυτό του χειρισμού πριν την μεταφορά, δηλαδή, περιέχει σακχαρόζη σε μεγάλη συγκέντρωση, λίγο μικρότερη από αυτή που χρησιμοποιείται πριν την μεταφορά, η θερμοκρασία είναι γύρω στους 20 °C και ο χρόνος παραμονής είναι 2 – 4 ημέρες.

Η μέθοδος του τεχνητού ανοίγματος των μπουμπουκιών χρησιμοποιείται στο φορτσάρισμα βλαστών μιμόζας, φορσύθιας πασχαλιάς, μετά τη διακοπή του λήθαργου των μπουμπουκιών φυσικά ή μετά την αποθήκευσή τους σε ψυχρό περιβάλλον. Επίσης μπορεί να εφαρμοστεί για το τεχνητό άνοιγμα σε γαρύφαλλα, χρυσάνθεμα, γυσοφίλη, στατική και στρελίτσα όταν για διάφορους λόγους πρέπει να συγκομιστούν πρόωρα.

1.3.7.4 Διαλύματα διατήρησης στο ανθοδοχείο

Πολλά εμπορικά σκευάσματα διατίθενται για λιανέμπορους και καταναλωτές για να εφαρμόζονται σε συνεχώς στο ανθοδοχείο. Τα συντηρητικά αυτά (όπως π.χ. με το εμπορικό όνομα Chrysal) περιέχουν κυρίως:

- σακχαρόζη 0,5 – 2% με ενεργειακό, ωσμωρυθμιστικό και αντιδιαπνευστικό ρόλο,
- κιτρικό οξύ 100 – 200 ppm για τη μείωση του pH του νερού,
- κιτρική υδροξυκινολίνη 100 – 200 ppm βακτηριοστατικό, και
- διαβρεκτικές ουσίες (Twin-20, Agral) 100 ppm για την μείωση του ιξώδους του νερού.

Πίνακας 2. Εμπορικά συντηρητικά ανθέων			
Δράση	Δραστική ουσία	Προϊόν	Χρήση
Αναστολή δράσης αιθυλενίου	STS	Florissant 100 Argylene Chrysal AVB	Γαρίφαλο Γυψοφίλη
Καθυστέρηση κιτρινίσματος φύλλων	Ρυθμιστής αύξησης	Florissant 200 Chrysal SVB	Λίλιο Αλστρομέρια Χρυσάνθεμο
Βελτίωση της απορρόφησης νερού και άνοιγμα ανθέων	Βακτηριοστατικό & σακχαρόζη	Florissant 300 Chrysal GVB	Τριαντάφυλλο Γυψοφίλη
Βελτίωση της απορρόφησης νερού	Βακτηριοστατικό & διαβρεκτικό	Florissant 400 Chrysal RVB Chrysal OVB	Χρυσάνθεμο Ζέρμπερα Άσπερ
Μικροβιοκτόνο	Ενώσεις χλωρίου chlorine	Florissant 500	Ζέρμπερα
Βακτηριοστατικό & βελτίωση της απορρόφησης του νερού	Θεικό αλουμίνιο & διαβρεκτικό	Florissant 600 Chrysal RVB Rosal	τριαντάφυλλο

Πηγή : Γεωργία-κτηνοτροφία 7, 1998

Εικόνα 1 Μηχάνημα κοπής ανθέων, διαλογής και μεταφοράς

Πηγή Internet [www.search.forthnet.gr/cut flowers](http://www.search.forthnet.gr/cut%20flowers)

Εικόνα 2 Μηχάνημα συγκέντρωσης κομμένων λουλουδιών και συσκευασίας.

Πηγή Internet [www.search.forthnet.gr/cut flowers](http://www.search.forthnet.gr/cut%20flowers)

Εικόνα 3 Ψυκτικός Θάλαμος δρεπτών ανθέων

Πηγή Internet [www.search.forthnet.gr/cut flowers](http://www.search.forthnet.gr/cut%20flowers)

Εικόνα 4. Συσκευασμένα δρεπτά άνθη σε κιβώτια.

Πηγή Internet [www.search.forthnet.gr/cut flowers](http://www.search.forthnet.gr/cut%20flowers)

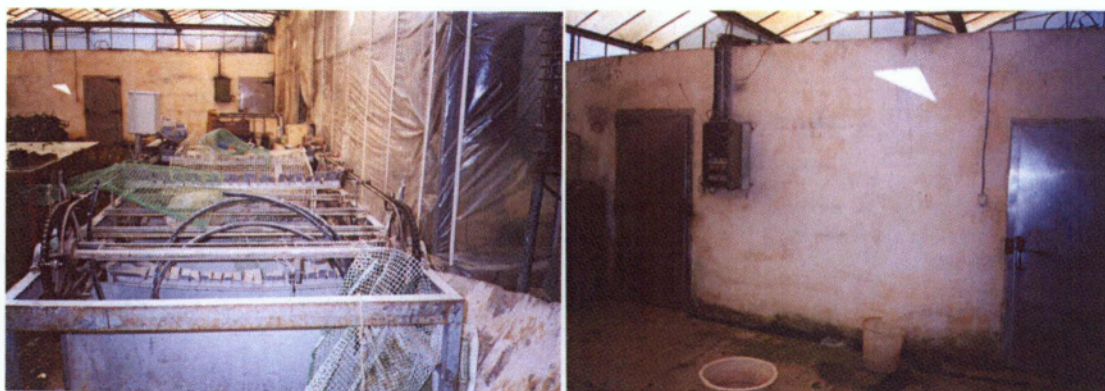
Εικόνες από μονάδα θερμοκηπιακής καλλιέργειας – τυποποίησης – συσκευασίας τριαντάφυλλων στο Μαραθώνα Αττικής

Εικόνες 5, 6 Θερμοκηπιακή καλλιέργεια τριαντάφυλλων

Εικόνες 7,8 Τυποποιητήριο – Συσκευαστήριο

Εικόνα 9 Μηχάνημα διαλογής κομμένων τριαντάφυλλων

Εικόνα 10 Ψυκτικοί θάλαμοι

Εικόνα 11 Κομμένα τριαντάφυλλα τοποθετημένα σε δοχεία με νερό

Εικόνα 12 Συσκευασμένα τριαντάφυλλα τοποθετημένα σε κιβώτια

Εικόνες από μονάδα θερμοκηπιακής καλλιέργειας – τυποποίησης – συσκευασίας Ορχιδέων στη Σάμο

Εικόνα 13 Θερμοκηπιακή καλλιέργεια Ορχιδέων

Εικόνα 14 Κομμένες Ορχιδέες τοποθετημένες σε μηχανή μεταφοράς

Εικόνα 15 Κομμένες Ορχιδέες τοποθετημένες μηχανή μεταφοράς

Εικόνα 16 Τοποθέτηση ορχιδέων σε μικρό πλαστικό δοχείο με νερό

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΜΠΟΡΙΑ ΔΡΕΠΤΩΝ ΑΝΘΕΩΝ

2.1 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Οι ανθοκαλλιέργειες στην Ελλάδα - υπό την έννοια της συστηματικής καλλιέργειας και εμπορίας ανθοκομικών ειδών- θα λέγαμε ότι δεν έχουν μεγάλη παράδοση, για το λόγο ότι η ανθοκομία άρχισε να ασκείται συστηματικά τις τρεις τελευταίες δεκαετίες από αγρότες κυρίως της Αττικής τον πρώτο καιρό και από αγρότες και άλλων περιοχών στη συνέχεια.

Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία του Υπουργείου Γεωργίας (ΥΠ.ΓΕ.) προκύπτουν τα εξής, αναφορικά με την ανθοκομία και τις ανθοκαλλιέργειες στην Ελλάδα:

1. Οι ανθοκαλλιέργειες υπαίθρου υπέστησαν βαθμιαία μείωση κατά την τελευταία 20-ετία και περιορίστηκαν από τα 8.175 στρ. σε 5.430 στρ. το 1997, ενώ στη συνέχεια είχαμε αύξηση, για να φθάσουν το 2000 στα 6527 στρ.
2. Οι ανθοκαλλιέργειες θερμοκηπίων αυξήθηκαν βαθμιαία κατά την τελευταία 20-ετία, σχεδόν διπλασιάστηκαν, ανερχόμενες από τα 1.652 στρ. σε 3.550 στρ. το 1998 και με μία μικρή μείωση έφθασαν το 2000 τα 3.443 στρ.
3. Το σύνολο των καλλιεργούμενων εκτάσεων με ανθοκομικά (υπαίθρου και θερμοκηπίων) κατά την τελευταία 20-ετία είχε μία συνεχόμενη μείωση

μέχρι το 1997, ενώ παρουσιάστηκε μία αύξηση για να φθάσουν τελικά το 2000 στα 9.976 στρ.

Πίνακας 3 Ελληνικές Ανθοκαλλιέργειες Υπαίθρου και Θερμοκηπίων σε στρέμματα

Μορφή καλλιέργειας	1980	1988	1992	1996	1997	1998	1999	2000
Υπαίθρου	8.175	5.549	5.761	5.530	5.430	6.237	6.699	6.527
Θερμοκηπίου	1.652	2.685	3.271	3.410	3.500	3.550	3.493	3.443
Σύνολο	9.827	8.234	9.032	8.940	8.930	9.787	10.092	9.976

Πηγή Υπουργείο Γεωργίας

4. Το μεγαλύτερο ποσοστό των εκτάσεων με ανθοκαλλιέργειες κατέχει η Αττική (67,4%-61,9%) και έπονται: η Κρήτη (12,0%- 10,2%), η Δ.& Κ. Μακεδονία (6,1%-8,8%), η Πελοπόννησος και η Δ. Στερεά (6,0%-8,6%), η Θεσσαλία (6,9%-2,7%), η Αν. Μακεδονία & Θράκη (1,2%-2,0%), η Ήπειρος (0,4%-1,5%).

Το γεγονός της ύπαρξης του κέντρου κατανάλωσης ανθοκομικών προϊόντων - που είναι το συγκρότημα της πρωτεύουσας - στην Αττική, συνέβαλε στην ανάπτυξη της ανθοκομίας εντός των ορίων αυτού του νομού, καθώς και στις παράκτιες περιοχές της Ανατ. Πελοποννήσου που ανέκαθεν συνδεόταν οικονομικά με την Αθήνα.

Το γεγονός ότι οι κλιματολογικές συνθήκες της Κρήτης είναι από τις ιδανικότερες για θερμοκηπιακές καλλιέργειες, συνέβαλε στην ανάπτυξη κυρίως των οπωροκηπευτικών, χωρίς ωστόσο να αγνοηθεί και η θερμοκηπιακή ανθοκομία στην μεγαλόνησο, η οποία είναι δεύτερη σε ανθοκαλλιεργούμενες εκτάσεις.

Αναμφίβολα, οι ανθοκαλλιεργητές της Πελοποννήσου και της Στ. Ελλάδας τροφοδοτούν τη ζήτηση της Αθήνας σε ανθοκομικά προϊόντα (εξ' ου και η 3η - 4η θέση τους στη χώρα σε εκτάσεις ανθοκαλλιεργειών), ενώ οι άλλες περιφέρειες καλύπτουν μάλλον την εσωτερική τους ζήτηση.

5. Στον τομέα της Ανθοκομίας με τα ΜΟΠ κατασκευάστηκαν 386 στρ. νέα

θερμοκήπια αξίας 4,1 δις και με τα ΠΕΠ κατασκευάστηκαν 300 στρ νέα θερμοκήπια και εκσυγχρονίστηκαν 390 στρ ήδη υπαρχόντων θερμοκηπίων αξίας 4,2 δις δρχ.

Συνολικά με τα δύο αυτά προγράμματα κατασκευάστηκαν 686 νέα θερμοκήπια και εκσυγχρονίστηκαν 390 θερμοκήπια, συνολικής αξίας 8,3 δις δρχ.

Πίνακας 4 Επενδύσεις που επιδοτήθηκαν από κοινοτικά προγράμματα

	Νέα θερμοκήπια (στρ.)	Εκσυγχρονισμένα θερμοκήπια (στρ.)	Αξία (δισ. δρχ)
ΜΟΠ	386	-	4,1
ΠΕΠ	300	390	4,2
ΣΥΝΟΛΟ	686	390	8,3

Πηγή Υπουργείο Γεωργίας

- Κατά την τελευταία 15-ετία ο αριθμός των θερμοκηπίων με ανθοκαλλιέργειες σχεδόν διπλασιάστηκε (3.500 στρέμματα το 2000 έναντι 1.650 στρεμμάτων το 1983). Αντίστοιχα αυξήθηκε και το ποσοστό των θερμαινόμενων θερμοκηπίων (από 40% το 1983 σε 74% το 2000).

Πίνακας 5 Θερμαινόμενα και μη θερμαινόμενα θερμοκήπια, 1983-2000

Έτος	Θερμαινόμενα θερμοκήπια		Μη Θερμαινόμενα θερμοκήπια		ΣΥΝΟΛΟ
	Έκταση (στρ.)	Ποσοστό επί του συνόλου (%)	Έκταση (στρ.)	Ποσοστό επί του συνόλου (%)	
1983	661	40,0	989	60,0	1.650
1986	1.048	39,7	1.594	60,3	2.642
1988	1.653	61,6	1.032	38,4	2.685
1991	2.061	64,1	1.152	35,9	3.213
1996	2.538	74,0	892	26,0	3.430
1998	2.650	74,6	910	25,6	3.550
1999	2.623	75,0	870	25,0	3.493
2000	2.582	74,9	867	25,1	3.449

Πηγή Υπουργείο Γεωργίας

7. Τα συστήματα θέρμανσης των θερμαινόμενων θερμοκηπίων ανθοκομικών ειδών, ανήκουν μάλλον στα πιο ενεργοβόρα και υψηλής δαπάνης, με πρώτα τα της κεντρικής θέρμανσης (καλοριφέρ) και ακολουθούν τα αερόθερμα και τα λοιπά.
8. Στο σύνολο των καλλιεργούμενων ανθοκομικών εκτάσεων την πρώτη θέση κατέχουν τα δρεπτά είδη (5.900 στρ. και 437 εκατ. τεμάχια). Ακολουθούν τα γλαστρικά είδη (1240 στρ. και 40 εκατ. τεμάχια) και οι εκτάσεις φυτών κηποτεχνίας (2840 στρ. και 34 εκατ. τεμάχια).
9. Συμβολή στα ανθοκομικά έχει και το πολλαπλασιαστικό υλικό του οποίου οι εκτάσεις κυμαίνονται αυξομειούμενες ανάμεσα στα 270 - 470 στρ. όπως επίσης αυξομειούμενη είναι η συμβολή του στη συνολική αξία των ανθοκομικών κυμαινόμενη ανάμεσα στα 1.700 - 2.500 εκατ. δρχ. (βλέπε πίνακα 8).

Όπως είναι γνωστό το πολλαπλασιαστικό υλικό αποτελεί τον πιο σημαντικό παράγοντα για τη βελτίωση της απόδοσης και της ποιότητας των ανθοκομικών ειδών, τόσο για τα δρεπτά άνθη όσο και για τα γλαστρικά είδη. Οι ελληνικές “ανθοκομικές μονάδες πολλαπλασιαστικού υλικού” παράγουν υλικό ποιότητας, η οποία μπορεί να χαρακτηριστεί από ικανοποιητική έως πολύ ικανοποιητική.

Η δυναμικότητα αυτών των μονάδων καλύπτει:

- το 70% των αναγκών της χώρας σε φυτά τριανταφυλλιάς θερμοκηπίου
- το 70% των αναγκών σε φυτά τριανταφυλλιάς κήπου
- το 80% των αναγκών σε μοσχεύματα γαριφαλιάς
- το 80% των αναγκών σε μοσχεύματα ζέρμπερας
- το 30% των αναγκών σε φυτά εσωτερικού χώρου
- το 10% των αναγκών σε βολβούς γλαδίου, κ.λ.π.

Η παρατηρούμενη γενικώς συνολική αύξηση της ανθοπαραγωγής οφείλεται κυρίως στη αύξηση των καλλιεργούμενων εκτάσεων με ανθοκομικά και ελάχιστα στην αύξηση των στρεμματικών αποδόσεων, με εξαίρεση τα φυτά κηποτεχνίας τα οποία παρουσίασαν αύξηση της στρεμματικής απόδοσης του ύψους 17%, αποδιδόμενη στη βελτίωση των καλλιεργητικών τεχνικών.

10. Οι εξαγωγές ανθοκομικών προϊόντων, αν και εμφανίζουν μια τάση αυξητική τα τελευταία χρόνια, θα λέγαμε ότι είναι πολύ χαμηλές, αφού η αξία τους αντιστοιχεί μόλις στο 7,2% της αξίας των εισαγωγών.
11. Οι εξαγωγές των ελληνικών ανθοκομικών ειδών γίνονται σε ποσοστό 57,3% προς τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε ποσοστό 45,2%

προς τις τρίτες χώρες, με καλύτερες αγορές αυτές της Γερμανίας και Γαλλίας.

Πίνακας 6 Εξέλιξη Εξαγωγών ανθοκομικών προϊόντων (εκατ. δρχ), 1991 –2001

	1991	1992	1996	1998	1999	2000	2001
Ε.Ε.	125	171	330	614	322	274	470
Τρίτες χώρες	147	59	220	457	424	265	283
Σύνολο	272	230	550	1.071	746	539	753

Πηγή Υπουργείο Γεωργίας

12. Οι εισαγωγές ανθοκομικών προϊόντων γίνονται σε ποσοστό 90,0% από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε ποσοστό 10,0% από τις Τρίτες χώρες και είναι ενδεκαπλάσιες έως και εικοσαπλάσιες των εξαγωγών, αυξομειούμενες από χρόνο σε χρόνο την τελευταία δεκαετία.

Πίνακας 7 Εξέλιξη εισαγωγών ανθοκομικών προϊόντων (εκατ. δρχ.), 1991-2001

	1991	1992	1996	1998	1999	2000	2001
Ε.Ε.	4.371	4.812	8.109	11.860	14.034	11.364	9.047
Τρίτες χώρες	586	583	391	1166	1.221	1.430	1.344
Σύνολο	4.957	5.395	8.500	13.026	15.255	12.794	10.391

Πηγή Υπουργείο Γεωργίας

Αναφορικά με την παραγωγή των δρεπτών έχουμε τις ακόλουθες εξελίξεις:

- Η παραγωγή τριαντάφυλλων θερμοκηπίου αυξήθηκε κατά 30%, γεγονός που οφείλεται στην αύξηση των καλλιεργούμενων εκτάσεων κατά 22,6% και στην αύξηση των στρεμματικών αποδόσεων κατά 6%.
- Τα γαρύφαλλα παραμένουν στα ίδια επίπεδα παραγωγής, γεγονός που οφείλεται στο ότι ούτε η έκταση αλλά ούτε οι στρεμματικές αποδόσεις αυξήθηκαν, παραμένουσες σχεδόν σταθερές κατά την τελευταία περίοδο.
- Η παραγωγή των γλαδίων - σχεδόν στο σύνολό της είναι υπαίθρια - μειώθηκε στρεμματικά κατά 10%. Η αύξηση τους σε τεμάχια οφείλεται κατά 24,7% στην αύξηση των στρεμματικών αποδόσεων.
- Η παραγωγή των χρυσάνθεμων - υπαίθριας παραγωγής στο μέγιστο τμήμα της - μειώθηκε κατά 28,6%.

Οι προηγούμενες επισημάνσεις επί των εξελίξεων στα δρεπτά, αλλά και οι εξελίξεις στα γλαστρικά και στα φυτά κηποτεχνίας (βλ. Πίνακα 8.), πρέπει να εκληφθούν ως οι παράγοντες αύξησης της Ακαθάριστης Αξίας της ανθοπαραγωγής (από 18,8 δις δρχ. σε 70 δις δρχ.) στην περίοδο 1988-2000.

13. Το υψηλό κόστος παραγωγής των ελληνικών ανθοκομικών προϊόντων, οφείλεται κυρίως στις υψηλές τιμές των καυσίμων, στα υψηλά επιτόκια δανεισμού, στο κόστος εργασίας κ.α., αποτελεί τη βασική αιτία μείωσης της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων αυτών έναντι των αντιστοίχων ανθοκομικών χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ορισμένων εξωευρωπαϊκών χωρών (π.χ. Κολομβίας, Μεξικού, Κένυας κ.α.).

Οι εξαγωγές γενικά των ανθοκομικών προϊόντων εμφανίζουν σχετική αύξηση μετά το 1992, όμως αυτές των δρεπτών ανθέων σημειώνουν μείωση λόγω της μείωσης της ανταγωνιστικότητάς τους στη διεθνή αγορά, που οφείλεται κυρίως στο υψηλό κόστος παραγωγής (για τους λόγους που προαναφέραμε) και στις αδυναμίες σύγχρονης οργάνωσης του συστήματος διακίνησης και εμπορίας των.

Με βάση τα δεδομένα του 2001 θα έλεγε κανείς ότι στην Ελλάδα παρατηρείται αύξηση της κατανάλωσης ανθέων με μέσο ετήσιο ρυθμό 15-20%, και ότι ο βαθμός αυτοεφοδιασμού σε ανθοκομικά είδη ανέρχεται σε 85%.

14. Μεγάλα ανθοκομικά κέντρα διεθνώς, είναι, στο μεν αναπτυγμένο κόσμο οι χώρες: Βέλγιο, Δανία, Ολλανδία, ΗΠΑ κ.α. (χώρες υψηλής τεχνολογίας και χαμηλού κόστους παραγωγής), στο δε αναπτυσσόμενο κόσμο οι χώρες: Κολομβία, Μεξικό, Περού, Ισημερινός, Κένυα, κ.α.(χώρες φτηνής εργασίας και ιδανικού μικροκλίματος). Ενδιάμεσης ζώνης θεωρούνται οι παραμεσόγειες χώρες και οι χώρες συναφών κλιματολογικών συνθηκών - ζώνη στην οποία συμπεριλαμβάνεται η Ελλάδα - και οι χώρες αυτής της ζώνης έχουν ενδιάμεσα χαρακτηριστικά και τελούν υπό καθεστώς υψηλού ανταγωνισμού με τις χώρες των άλλων δύο ζωνών, αφού πρέπει να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα των αναπτυσσόμενων χωρών (φθηνή εργασία και ιδανικό μικροκλίμα), καθώς και τα πλεονεκτήματα των ανεπτυγμένων χωρών (υψηλή τεχνολογία).

15. Στην Ελλάδα τα ανθοκομικά κέντρα ανά γεωγραφική περιοχή - με δεδομένο ότι σε αυτά υπάρχουν ευνοϊκές κλιματικές και κοινωνικοοικονομικές συνθήκες - είναι τα ακόλουθα:

- **Αττική.** Μέχρι το 1950 ήταν το μοναδικό ανθοκομικό κέντρο της χώρας ενώ μέχρι σήμερα συνεχίζει να είναι το σπουδαιότερο κέντρο ανθοκομίας για όλες τις κατηγορίες ανθοκομικών ειδών, και αυτό ασφαλώς οφείλεται στην άμεση γειτνίασή της με την πρωτεύουσα της χώρας την Αθήνα.
- **Τροιζηνία.** Το ήπιο κλίμα της περιοχής κατά τη χειμερινή περίοδο και το γεγονός ότι υπάρχει καλή οδική και θαλάσσια σύνδεση της με την Αθήνα, αποτελούν την αιτία ανάπτυξης των υπαίθριων καλλιεργειών ανθοκομικών ειδών -κυρίως : γαριφαλιάς και γλαδίου - από τη δεκαετία του 60 και εντεύθεν.

- **Κρήτη.** Αναπτύχθηκε σ' αυτή την περιοχή η ανθοκομία κατά τη δεκαετία του '70, έχουσα συνεχή ανοδική πορεία μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '80. Το ευνοϊκό κλίμα για ανθοκαλλιέργειες όλων των ειδών δεν αξιοποιείται δεόντως, λόγω των προβλημάτων διακίνησης και εμπορίας των ανθοκομικών προϊόντων.
- **Πελοπόννησος και Δ. Στ. Ελλάδα.** Περιοχές με αρκετά ευνοϊκό μικροκλίμα, κοντά στην Αθήνα, φαίνεται να έχουν προοπτικές στην ανάπτυξη της υπαίθριας και της θερμοκηπιακής ανθοκομίας, όπως π.χ. η Αργολίδα, η Αχαΐα, η Αιτωλοακαρνανία (Μεσολόγγι και Αιτωλικό), Άγιοι Θεόδωροι Κορινθίας, με σημαντική συμβολή:
 - ◆ στην καλλιέργεια τριανταφυλλιάς και γλαδίστου (Αργολίδα)
 - ◆ Στην καλλιέργεια γλαστρικών (Αχαΐα)
 - ◆ στην καλλιέργεια τριανταφυλλιάς και γαριφαλιάς (Μεσολόγγι - Αιτωλικό)
 - ◆ στην καλλιέργεια γαριφαλιάς και χρυσανθέμου (Άγιοι Θεόδωροι Κορινθίας)
- **Δυτική και Κεντρική Μακεδονία.** Το ήπιο και ευνοϊκό μικροκλίμα της Χαλκιδικής και το γεγονός ότι υπάρχει μεγάλο καταναλωτικό κέντρο, η Θεσσαλονίκη, δίνουν προοπτικές παραπέρα ανάπτυξης της ανθοκομίας στη Δ. και Κ. Μακεδονία, όπου προς το παρόν καλλιεργούνται θερμοκηπιακά: τα γλαστρικά, η τριανταφυλλιά, και η γαριφαλιά.
- **Θεσσαλία.** Το 60% των θερμοκηπίων με ανθοκαλλιέργειες αναπτύσσονται στη Μαγνησία. Στην περιοχή του Πηλίου έχουμε πολλές υπαίθριες καλλιέργειες με παραδοσιακά είδη ανθέων, όπως π.χ. υπαίθρια οξύφυλλα φυτά: γαρδένια, καμέλια, ορτανσία, αζαλέα κ.α.. Ομοίως στις περιοχές Βόλου και Αλμυρού υπάρχουν θερμοκηπιακές καλλιέργειες με πολλαπλασιαστικό υλικό, γλαστρικά, δρεπτά άνθη και φυτά κηποτεχνίας.

Πίνακας 8. Εξέλιξη της παραγωγής και της ακαθάριστης αξίας των ανθοκομικών προϊόντων την περίοδο 1998 – 2000

(Εκταση σε στρ., Παραγωγή σε εκατ τεμ., Αξία σε εκατ.δρχ)

ΟΣ	1988			1990			1996			1998			2000		
	ΕΚΤ.	ΠΑΡ.	ΑΞΙΑ	ΕΚΤ.	ΠΑΡ.	ΑΞΙΑ	ΕΚΤ.	ΠΑΡ.	ΑΞΙΑ	ΕΚΤ.	ΠΑΡ.	ΑΞΙΑ	ΕΚΤ.	ΠΑΡ.	ΑΞΙΑ
Δρεπτά	6.866	444	10.030	7.220	453	12295	5.800	405	17.500	5.787	434	23.500	5.893	437	26.000
Γλαστρικά	725	15	5.250	852	17	7650	2.100	25	12.000	1.289	45	22.000	1.240	40	24.000
Φυτά															
Κηποτεχνίας	266	6	1.320	396	10	2800	600	10	3.000	2.720	33	12.000	2.843	34	17.000
Πολλαπλ.Υλικό	377		2.200	351		2200	440		2.500	420		2.500	450		3.000
ΣΥΛΟ	8.234	465	18.800	8.819	480	24.945	8.940	440	35.000	10.216	512	60.000	10.426	511	70.000
Εκ τών οποίων:															
Θερμοκήπιου	2.685			2.950			3.210			3.326			3.750		
Υπαιθρου	5.549			5.869			5.730			6.890			6.676		

Υπουργείο Γεωργίας

2.2 ΔΙΑΘΕΣΗ ΔΡΕΠΤΩΝ ΑΝΘΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

Αφού ολοκληρωθεί το στάδιο της τυποποίησης – συσκευασίας η διάθεση των δρεπτών ανθέων γίνεται με τους εξής τρόπους :

- Μέσω της ανταγοράς
- Απευθείας πώληση σε ανθοπωλεία
- Πώληση μέσω εμπόρων
- Πώληση από τους ίδιους τους τυποποιητές μέσω των λαϊκών αγορών.

Ο τελευταίος τρόπος είναι και ο πιο κερδοφόρος για αυτούς , αν και είναι δύσκολο να γίνει, λόγω έλλειψης χρόνου. Από προφορικές πληροφορίες παραγωγού – τυποποιητή – συσκευαστή η λαϊκή αγορά αποτελεί πραγματικό διέξοδο, λόγω των χρημάτων που μπορεί να κερδίσει.

Μέσω της ανταγοράς και από την απευθείας πώληση σε ανθοπωλεία το τριαντάφυλλο πωλείται το τεμάχιο από 0,15 έως και 0,45 Ευρώ. Αναλόγως την ποιότητα και την ζήτηση της αγοράς (γιορτές). Ενώ εμείς το αγοράζουμε το τεμάχιο από ανθοπωλεία από 1 έως 1,5 Ευρώ και στις γιορτές φτάνει και τα 2 Ευρώ .

2.2.1 Ανθαγορά

Στα πλαίσια των προσπαθειών της πολιτείας για εξυγίανση και βελτίωση του τομέα διακίνησης και εμπορίας των ανθοκομικών προϊόντων, το Υπουργείο Γεωργίας σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς συνέταξε το 1982 – 83 Τομεακό Πρόγραμμα Ανθοκομίας, το οποίο το οποίο περιλάμβανε την ίδρυση ανταγορών (Αττική, Θεσσαλ/νίκη, Βόλος, Πάτρα), συσκευαστηρίων – ψυγείων (Χερσόνησος Ηρακλείου, Ιεράπετρα, Καλλονή Τροιζηνίας) και διαμετακομιστικών κέντρων (αερολιμένες Αθηνών και Ηρακλείου).

Φορέας των έργων αυτών ορίστηκε η Κοινοπραξία Ανθοκομικών Συνεταιρισμών Ελλάδος (ΚΑΣΕ) που είχε συσταθεί το 1981, από τους 8 παρακάτω ανθοκομικούς συν/σμούς:

1. Ανθοκομικός συν/σμος Αχαρνών – Αμυγδαλέζας.
2. Ανθοκομικός συν/σμος Φυτωριούχων Αττικής.
3. Ανθοκομικός συν/σμος Θραψανού Ηρακλείου Κρήτης
4. Ανθοκομικός συν/σμος Γαρύπας Ηρακλείου Κρήτης
5. Ανθοκομικός συν/σμος Γαλατά Τροιζηνίας
6. Ανθοκομικός συν/σμος Καλονής Τροιζηνίας.
7. Ανθοκομικός συν/σμος Χερσονήσου Ηρακλείου – Κρήτης
8. Ανθοκομικός συν/σμος Ιεράπετρας Λασιθίου Κρήτης

2.2.1.1 Σύστημα λειτουργίας

Η αγορά των δρεπτών ανθέων Αμυγδαλέζας λειτουργεί σήμερα με βάση την υπ. Αριθμ. 324322/20-2-1992 Κ.Υ.Α των Υπουργών Γεωργίας και Εμπορίου.

Ο τρόπος λειτουργίας καθορίζεται με εσωτερικό κανονισμό που καταρτίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο τη ΚΑΣΕ και εγκρίνεται από τους Υπουργούς Γεωργίας και Εμπορίου.

Η ΚΑΣΕ διοικείται από 5μελές Διοικητικό συμβούλιο που εκλέγεται από τους εκπροσώπους των συνεταιρισμών μελών της οργάνωσης.

Στην Περιφερειακή Ανθαγορά Αττικής δικαίωμα προσφοράς ανθοκομικών προϊόντων έχουν:

- α) Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις
- β) Οι μεμονωμένοι ανθοπαραγωγοί
- γ) Οι εμπορικές ανθοκομικές επιχειρήσεις.

Η πώληση στην ανθαγορά Αττικής είναι χονδρική. Η ελάχιστη ποσότητα προσφοράς και πώλησης με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ΚΑΣΕ έχει οριστεί η μονάδα συσκευασίας, για κάθε είδος.

Μετά από εισήγηση της αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής το Δ.Σ. της ΚΑΣΕ κάθε μήνα καθορίζει την κατώτατη τιμή διάθεσης κάθε είδους ανά μονάδα συσκευασίας, πάνω από την οποία, υποχρεούνται οι προσφέροντες να πωλούν τα ανθοκομικά προϊόντα τους. Κάτω από την τιμή αυτή δεν επιτρέπεται η πώληση των προσφερόμενων προϊόντων.

Η αγορά λειτουργεί 5 ημέρες την εβδομάδα με αιχμή τη Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή. Οι εργασίες στην αγορά αρχίζουν στις 5 το πρωί και τελειώνουν στις 4 το απόγευμα.

Οι θέσεις διάθεσης των ανθοκομικών προϊόντων (πόστα) διαχειρίζονται από το Δ.Σ. της ΚΑΣΕ.

Κάθε πόστο έχει έκταση γύρω στα 12 τ.μ.

Για κάθε θέση (πόστο) ο χρήστης πληρώνει ένα ενοίκιο, το ύψος του οποίου κάθε χρόνο ορίζεται από το Δ.Σ. και κυμαίνεται γύρω στις 300.000 δρχ. το χρόνο.

Ανάλογα με το ύψος της παραγωγής ή της εμπορευόμενης ποσότητας οι προσφέροντες φορείς μπορούν να κατέχουν ένα ή και περισσότερα πόστα.

Πέρα του ενοικίου που πληρώνουν όλοι, οι προσφέροντες φορείς, οι εμπορικές επιχειρήσεις πληρώνουν και το παρακράτημα. Το ύψος του παρακρατήματος καθορίζεται με απόφαση του Δ.Σ. της ΚΑΣΕ και κυμαίνεται από 2%-8%.

Το παρακράτημα κάθε εμπορικής επιχείρησης υπολογίζεται με βάση τα δελτία εισαγωγής των εμπορευμάτων στην ανθαγορά και την κατώτατη τιμή διάθεσης κάθε είδους που κάθε μήνα ορίζει το Δ.Σ.

Η πώληση των ανθοκομικών προϊόντων γίνεται με ατομικές διαπραγματεύσεις. Οι εμπορικές επιχειρήσεις εκδίδουν, για τα πωλούμενα ανθοκομικά είδη, τιμολόγια της επιχείρησής τους. Αντίθετα οι υπόλοιποι προσφέροντες φορείς εκδίδουν δελτία παραγγελιών. Ο αγοραστής προσκομίζει τα δελτία παραγγελιών στο Ταμείο της Κ.Α.Σ.Ε. και εκδίδεται τιμολόγιο της Κ.Α.Σ.Ε.

Στο εκδιδόμενο τιμολόγιο, δίπλα από κάθε είδος, αναφέρεται ο κωδικός του φορέα που έχει εκδώσει το δελτίο παραγγελίας.

Την αξία των πωλουμένων ανθοκομικών ειδών την εισπράττουν οι προσφέροντες απ'ευθείας από τον αγοραστή.

Στο τέλος του χρόνου με βάση τους κωδικούς των φορέων, το ταμείο της Κ.Α.Σ.Ε. εκδίδει αναλυτική κατάσταση για τις πωλήσεις κάθε φορέα.

Η απόκτηση θέσης (πόστου) από οποιοδήποτε φορέα στην ανθαγορά περνάει μέσα από μία διαδικασία, που είναι ενιαία για όλους και την τελική απόφαση παίρνει το Δ.Σ. της Κ.Α.Σ.Ε.

Η διαδικασία είναι η ακόλουθη :

Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση με τα στοιχεία παραγωγής και όλα τα σχετικά με την δραστηριότητά του.

Η αρμόδια γνωμοδοτική επιτροπή της Κ.Α.Σ.Ε. αξιολογεί τα στοιχεία της παραγωγής, της φερεγκιότητας του φορέα, την δραστηριότητά του τις προηγούμενες εμπορικές περιόδους και εισηγείται ανάλογα στο Δ.Σ. της Κ.Α.Σ.Ε.

Το Δ.Σ. της Κ.Α.Σ.Ε. με βάση την αξιολόγηση της γνωμοδοτικής επιτροπής και όποια άλλα στοιχεία κριθούν απαραίτητα, αποφασίζει ανάλογα και χορηγεί τα πόστα που δικαιούται ο φορέας προσφοράς ανθοκομικών προϊόντων.

Ανθαγορά των δρεπτών ανθέων.

Όπως αναφέρθηκε η ανθαγορά αυτή άρχισε τη λειτουργία της το 1986.

Η λειτουργία της ανθαγοράς μπορεί να χωρισθεί σε δύο χρονικές περιόδους, την περίοδο από 3/9/1986 μέχρι το 20/2/1992 και την περίοδο από 20/2/1992 και μέχρι σήμερα.

Κατά την πρώτη περίοδο η διέλευση των ανθοκομικών προϊόντων από την ανθαγορά ήταν υποχρεωτική ενώ κατά την δεύτερη περίοδο λειτούργησε με καθεστώς ελεύθερης διακίνησης.

Και στη μια περίοδο και στην άλλη το ποσοστό των δρεπτών ανθέων που διακινήθηκε μέσα από την ανθαγορά δεν ξεπέρασε το 20% της εμπορευόμενης ποσότητας. Το γεγονός αυτό είχε σαν αποτέλεσμα, μειωμένα έσοδα για την Κ.Α.Σ.Ε, που λειτουργούσε με μεγάλο κόστος (υψηλά έξοδα προσωπικού κ.λ.π) το οποίο σε συνδυασμό με τα υψηλά επιτόκια στα δάνεια που είχε συνάψει η Κ.Α.Σ.Ε με την Α.Τ.Ε, για τις κτιριακές και λειτουργικές δαπάνες οδήγησε την Κ.Α.Σ.Ε σε υπερχρέωση, με κίνδυνο τη διακοπή λειτουργίας της ανθαγοράς.

Με στόχο τη συνέχιση λειτουργίας της ανθαγοράς και την εύρυθμη λειτουργία της, το ελληνικό Δημόσιο με το Νόμο 2538/97 ανέλαβε την υποχρέωση να καταβάλει στην Α.Τ.Ε το συνολικό ποσό οφειλής της ανθαγοράς. Σήμερα η ανθαγορά λειτουργεί χωρίς ζημιές και χωρίς χρέη.

Στο παρακάτω πίνακα περιλαμβάνονται τα έτοιμα για εμπορία προϊόντα εξαιρουμένου του πολλαπλασιαστικού υλικού.

α/α	Πίνακας 9. Περιγραφή προϊόντων
1	Ορχιδεοειδή, υάκινθοι, νάρκισσοι και τουλίπες σε βλάστηση ή ανθισμένα.
2	Άλλα φυτά και ζώσες ρίζες
3	Ροδόδενδρα (Αζαλέες)
4	Ροδόδενδρα (<i>Azalea indica</i>)
5	Μοσχεύματα έρριζα και νεαρά φυτά
6	Φυτά κλειστών χώρων. Μοσχεύματα έρριζα και νεαρά φυτά, εξαιρέσει των ορχιδεοειδών.
7	Φυτά ανθέων, σε κάλυκες (μπουμπούκια) ή ανθισμένα
8	Λοιπά άνθη και κάλυκες ανθέων κομμένα για ανθοδέσμες ή διακοσμήσεις νοπά, αποξηραμένα, λευκασμένα, βαμμένα, διαβρεγμένα ή αλλιώς παρασκευασμένα.
9	Φυλλώματα, φύλλα, κλάδοι και άλλα μέρη φυτών, πρασινάδες, για ανθοδέσμες ή διακοσμήσεις, νοπά, αποξηραμένα, λευκασμένα, βαμμένα, διαβρεγμένα ή αλλιώς παρασκευασμένα.
10	Λοιπά νοπά
11	Λοιπά απλά αποξηραμένα
12	Μη κατονομαζόμενα

ΣΗΜΕΡΙΝΕΣ ΑΝΘΑΓΟΡΕΣ

1. Κ.Α.Σ.Ε.
2. ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΦΥΤΩΡΙΟΥΧΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΑΡΙΔΑΙΑΣ
3. ΑΝΘΟΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ Σ.Π.Ε. «Η ΣΥΝΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ»
4. ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΦΥΤΩΡΙΟΥΧΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ
5. ΑΝΘΟΚΟΜΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
6. Σ.Ε.Π.Α.Π. ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ
7. Σ.Ε.Π.Α.Π. ΚΑΛΟΝΗΣ
8. ΑΝΘΟΚΟΜΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ
9. ΑΝΘΟΚΟΜΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Εικόνα 5. Ανθαγορά Θεσσαλονίκης

Πηγή Internet www.search.forthnet.gr/ανθαγορά

Εικόνα 6. Ανθαγορά Θεσσαλονίκης

Πηγή Internet www.search.forthnet.gr/ανθαγορά

2.3 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Τα προβλήματα του κλάδου της ανθοκομίας είναι πολλά και μπορούμε να τα χωρίσουμε σε γενικά που αφορούν τους παραγωγούς όλης της χώρας και ειδικά που αφορούν τους παραγωγούς μιας συγκεκριμένης περιοχής.

Τα κυριότερα γενικά προβλήματα των ανθοπαραγωγών είναι τα ακόλουθα:

α) *Η διακίνηση και η εμπορία ανθοκομικών προϊόντων* στη χώρα παρουσιάζει σοβαρά διαρθρωτικά προβλήματα και αδυναμίες, που έχουν καθοριστικές συνέπειες στην ανάπτυξη του κλάδου. Η έλλειψη σύγχρονων οργανωμένων αγορών είναι το κυριότερο πρόβλημα στον τομέα της εμπορίας, με συνέπεια το μεγάλο κόστος εμπορίας, τις υψηλές διαφορές μεταξύ τιμών παραγωγού και κατανάλωσης, την απουσία εξαγωγών κλπ. Η μη ύπαρξη οργανωμένης ελεύθερης και σε όλους τους καλλιεργητές προσιτής ανταγοράς, αποτελεί απόλυτο περιοριστικό παράγοντα ανάπτυξης του κλάδου. Κύριο χαρακτηριστικό της εμπορίας είναι η ανεπάρκεια οργάνωσης, η αδιαφάνεια και οι υποβαθμισμένες συνθήκες ανταγωνισμού.

β) *Η παρεχόμενη από το Κράτος τεχνική υποστήριξη* στους ανθοκαλλιεργητές και γενικά η προσφορά υπηρεσιών από τη Δημόσια Διοίκηση και τη γεωργική έρευνα είναι ουσιαστικά ανύπαρκτη. Δεν υπάρχει, στα κέντρα παραγωγής, εξειδικευμένο προσωπικό ούτε Γεωργικοί Σταθμοί και Ινστιτούτα για την υποστήριξη του κλάδου. Η ανθοκομική έρευνα στη χώρα ελάχιστα έως καθόλου ασχολήθηκε με την ανθοκομία. Έχει τεράστιες ελλείψεις σε εξειδικευμένο προσωπικό, σε εργαστήρια και εξοπλισμούς. Η έλλειψη οργανωμένης κρατικής τεχνικής υποστήριξης του κλάδου, αποτελεί ίσως έναν από τους σπουδαιότερους περιοριστικούς παράγοντες ανάπτυξης της ανθοκομίας στη χώρα.

γ) *Το κόστος θέρμανσης*: Η δαπάνη καυσίμων αποτελεί σημαντικότερο στοιχείο του κόστους παραγωγής. Η αύξηση των τιμών των καυσίμων

επηρεάζει αρνητικά την πορεία του κλάδου, τις αποδόσεις και την ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων, γιατί αναγκάζονται οι ανθοπαραγωγοί να εφαρμόσουν, στην ουσία, αντιπαγετική προστασία στις καλλιέργειές τους και όχι συστηματική θέρμανση.

Η μέση ετήσια δαπάνη θέρμανσης ανά στρέμμα στην περιοχή Αττικής (λαμβάνεται ως μέσος όρος, υπόψη ότι η κατανάλωση καυσίμων στις νοτιότερες περιοχές είναι μικρότερη και στις βορειότερες σημαντικά υψηλότερη) εκτιμάται ότι κυμαίνεται για την καλλιέργεια των γλαστρικών, στα επίπεδα των 2.200.000δρχ. και για την καλλιέργεια της τριανταφυλλιάς στα επίπεδα των 2.000.000δρχ. σε θερμοκήπια που είναι εξοπλισμένα και με σύστημα θερμοκουρτίνας.

δ) *Υπερχρέωση των μονάδων*: Σύμφωνα με εκτιμήσεις των αρμοδίων κεντρικών υπηρεσιών της ΑΤΕ, οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του κλάδου, την 31.12.96 υπολογίζονται σε 26 δις δρχ. περίπου και εκτιμάται ότι σήμερα φθάνουν τα 40 δις δρχ.

Ως βασικές αιτίες που δημιούργησαν την εικόνα αυτή αναφέρονται:

- Τα περιορισμένα έσοδα των ανθοκομικών επιχειρήσεων, λόγω αυξημένου κόστους παραγωγής
- Οι συνθήκες εμπορίας - αδυναμίες του συστήματος
- Τα υψηλά επιτόκια δανεισμού
- Ο βραδύς ρυθμός εισαγωγής της σύγχρονης τεχνολογίας
- Η ανεπαρκής τεχνική υποστήριξη του κλάδου
- Οι αδυναμίες του Αναπτυξιακού Νόμου 1892/90 και των Μ.Ο.Π (καθυστερήσεις στις εκταμιεύσεις κτλ.)

ε) *Αγροτικές εταιρείες - ΤΕΒΕ*: Το νομικό καθεστώς που διέπει τις ανθοκομικές επιχειρήσεις είναι συγκεχυμένο και άδικο. Δημιουργεί, πολλές φορές προβλήματα στη λειτουργία των επιχειρήσεων από άνιση μεταχείριση και αθέμιτο ανταγωνισμό και επί πλέον βοηθάει και ενθαρρύνει τη

φοροδιαφυγή. Μια ανθοκομική επιχείρηση ατομικής μορφής, ως υπαγόμενη στο ειδικό καθεστώς φορολογίας, δεν τηρεί λογιστικά βιβλία, δεν εκδίδει τιμολόγια, δεν εισπράττει και φυσικά δεν αποδίδει ΦΠΑ, φορολογείται με βάση τους συντελεστές καθαρού κέρδους, καλύπτεται ασφαλιστικά από τον ΟΓΑ, δεν υποχρεούται να έχει το προσωπικό της ασφαλισμένο στο ΙΚΑ, η εφορία δέχεται την ασφαλιστική ενημερότητα του ΟΓΑ.

Από την άλλη πλευρά αν μια ανθοκομική επιχείρηση λειτουργεί ως εταιρεία (ΑΕ, ΕΠΕ) είναι καταχωρημένη στα μητρώα του ΤΕΒΕ (ασφαλιστικός φορέας), υποχρεούται να ασφαλίζει το εργατικό προσωπικό στο ΙΚΑ και φυσικά να τηρεί λογιστικά βιβλία να εκδίδει τιμολόγια και να εισπράττει και να αποδίδει τον ΦΠΑ.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η ανθοκομική επιχείρηση που λειτουργεί ως ΑΕ ή ΕΠΕ, έχει μια τελείως διαφορετική μεταχείριση, βρίσκεται σε άνιση μοίρα με αυτήν που λειτουργεί ως ατομική, παρά το γεγονός ότι και οι δύο μορφές επιχειρήσεων παράγουν το ίδιο προϊόν (λουλούδι) και μάλιστα κάτω από τις ίδιες ακριβώς συνθήκες.

στ) *Κόστος εισροών*: Σημαντική υπήρξε τα τελευταία χρόνια η αύξηση των εισροών (φάρμακα, λιπάσματα κλπ) γεγονός που συντέλεσε ώστε η συμμετοχή των μεταβλητών δαπανών στο κόστος παραγωγής στις θερμοκηπιακές ανθοκομικές καλλιέργειες, να διαμορφώνεται σε ποσοστά που κυμαίνονται από 50% έως και 60% ανάλογα με το καλλιεργούμενο είδος.

ζ) *Σοβαρά προβλήματα που επηρεάζουν την ανάπτυξη του κλάδου είναι επίσης:*

- Ο χαμηλός βαθμός επαγγελματικής κατάρτισης των ανθοκαλλιεργητών (το μέσο επίπεδο εξακολουθεί να είναι χαμηλό). Χρειάζεται περισσότερη εκπαίδευση όχι μόνο σε θέματα παραγωγής αλλά και εμπορίας και το κυριότερο συνεταιριστικής οργάνωσης για την αντιμετώπιση του αυξανόμενου ανταγωνισμού. Οι ανθοκαλλιεργητές στη χώρα μας

- εργάζονται εμπειρικά (έμαθαν την καλλιεργητική τεχνική από το συγγενή, το γείτονα ή τον αντιπρόσωπο κάποιου οίκου του εξωτερικού)
- Ο βραδύς ρυθμός εισαγωγής της νέας τεχνολογίας, ιδιαίτερα στις παλιές ανθοκομικές μονάδες. Η τεχνολογική υστέρηση των θερμοκηπίων, σε πολλές περιπτώσεις είναι πολύ εμφανής
 - Ο μικρός βαθμός οργάνωσης των ανθοκομικών εκμεταλλεύσεων

2.4 ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ - ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Ο κλάδος της ανθοκομίας είναι από τους δυναμικότερους, ίσως και ο δυναμικότερος κλάδος της φυτικής παραγωγής.

Οι ευνοϊκές κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν στα προαναφερθέντα ανθοκομικά κέντρα της χώρας όσο και σε άλλες περιοχές της Ελλάδας δίνουν ευοίωνες προοπτικές παραπέρα ανάπτυξης του κλάδου.

Οι εξελίξεις της τελευταίας 10ετίας στο χώρο της Ανατολικής Ευρώπης δημιουργούν τις κατάλληλες προϋποθέσεις για διάθεση ενός μεγάλου μέρους της ελληνικής παραγωγής στις αγορές αυτές. Σημειώνουμε ότι, για τις χώρες αυτές υπάρχει το συγκριτικό πλεονέκτημα της μικρής απόστασης και των παραδοσιακών σχέσεων φιλίας.

Ομοίως εν' όψει των Ολυμπιακών αγώνων που θα γίνουν στη χώρα μας το 2004, προβλέπεται να γίνει ένας μεγάλος αριθμός έργων που θα συνοδεύονται με έργα πρασίνου και βελτίωσης των ήδη υπαρχόντων, που θα οδηγήσει σε μεγάλη ζήτηση των ανθοκομικών ειδών.

Η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός του κλάδου της ανθοκομίας αποτελεί ένα από τους βασικότερους στόχους του Υπουργείου Γεωργίας, προκειμένου να πετύχουμε τον αυτοεφοδιασμό της εσωτερικής αγοράς (σήμερα η εγχώρια παραγωγή καλύπτει το 85% της εσωτερικής αγοράς) και την αύξηση των εξαγωγών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

3.1 ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Η ανάπτυξη της Ανθοκομίας ήταν και συνεχίζει να είναι ένας από τους βασικότερους στόχους του Υπουργείου Γεωργίας.

Με την ανάπτυξη της ανθοκομίας αξιοποιείται κατά τον καλύτερο τρόπο το συγκριτικό πλεονέκτημα της χώρας μας, που αφορά τις ευνοϊκές κλιματολογικές συνθήκες και τα φθηνά ημερομίσθια των αλλοδαπών εργατών.

Τα παραγόμενα προϊόντα δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα διάθεσης στην εσωτερική αγορά και τις αγορές της Ε.Ε.

Σήμερα η εγχώρια παραγωγή ανθοκομικών ειδών καλύπτει το 85% των αναγκών της εσωτερικής αγοράς.

Ειδικότερα για τον κλάδο της Ανθοκομίας έχει σαν γενικό στόχο την κάλυψη των αναγκών της εσωτερικής αγοράς και την αύξηση των εξαγωγών.

Την επίτευξη του παραπάνω γενικού στόχου προγραμματίζει να την πετύχει με την πραγματοποίηση των παρακάτω ειδικότερων στόχων :

1. Την επέκταση και εκσυγχρονισμό των θερμοκηπιακών μονάδων με αξιοποίηση ήπιων μορφών ενέργειας
2. Εφαρμογή νέων τεχνολογιών- τεχνικά υποστρώματα.
3. Την επέκταση της καλλιέργειας των Μεσογειακών φυτών για εξαγωγή.
4. Την βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων ανθοκομικών ειδών και τη βελτίωση της παραγωγικότητας των Ανθοκομικών επιχειρήσεων.
5. Την εφαρμογή της υδροπονίας προς εξοικονόμηση φυσικών πόρων.
6. Την ανάπτυξη του εμπορικού δικτύου και την ενίσχυση της διαφάνειας στην αγορά.
7. Την βελτίωση των υποδομών στον τομέα της εμπορίας.
8. Προβολή-προώθηση ανθοκομίας.
9. Ολοκληρωμένη παραγωγή Ανθοκομίας.

3.2 ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η παγκοσμιοποίηση των αγορών οδήγησε, πέραν των άλλων, σε εξελίξεις στον τομέα της τεχνολογίας ανθοκομικών προϊόντων τόσο στα μέσα παραγωγής και τα ενδιάμεσα εφόδια όσο και στο γενετικό υλικό.

Οι εξελίξεις στον τομέα των ανθοκομικών καλλιεργειών σε συνδυασμό με την Ο.Ν.Ε. και τη νέα Κ.Α.Π. στοχεύουν στην :

- α) Αυξημένη ανταγωνιστικότητα των προϊόντων, εξασφαλίζοντας τη δυνατότητα να επωφεληθούν των θετικών επιπτώσεων της απελευθέρωσης της παγκόσμιας αγοράς
- β) Στην σταθεροποίηση του αγροτικού εισοδήματος
- γ) Στην βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων
- δ) Στην ασφάλεια της δημόσιας υγείας, που αποτελεί ουσιώδη υποχρέωση προς τους καταναλωτές
- ε) Την προστασία του περιβάλλοντος.

Οι βασικοί στόχοι της τομεακής πολιτικής για την περίοδο 2000 - 2006 προσδιορίζονται όπως κατωτέρω:

α) Εγκατάσταση θερμοκηπίων με τον εξοπλισμό τους και εκσυγχρονισμό των υπαρχόντων με αξιοποίηση ήπιων μορφών ενέργειας για τη βελτίωση της ποιότητας ανθοκομικών προϊόντων, για την προστασία της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος.

β) Βελτίωση της υποδομής στον τομέα εμπορίας - διακίνησης, με σκοπό την άμεση πληροφόρηση των παραγωγών στις διεθνείς εξελίξεις των τιμών, την πληροφόρηση των εισροών και εκροών, καθώς και τους σωστούς μετασυλλεκτικούς χειρισμούς για τη διατήρηση της ποιότητας των προϊόντων και τη διασφάλιση του αγροτικού εισοδήματος.

γ) Εφαρμογή νέων τεχνολογιών - τεχνικά υποστρώματα.

Η ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος και της υγείας των παραγωγών οδηγεί σε εφαρμογές νέων τεχνολογιών σε εξοπλισμό και υποστρώματα καλλιέργειας για την παραγωγή κηπευτικών και ανθοκομικών προϊόντων.

δ) Προβολή - προώθηση

Η προβολή - προώθηση αναμένεται να συμβάλλει όχι μόνο ως κίνητρο για την καλλιέργεια, την ποιότητα, την προστασία της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος, αλλά και στην προώθηση των προϊόντων στις αγορές και στη ενημέρωση του καταναλωτή.

ε) Ολοκληρωμένη παραγωγή

Οι εφαρμογές της γενετικής μηχανικής και της βιοτεχνολογίας στην παραγωγή προϊόντων, σε συνδυασμό με τις εναλλακτικές μεθόδους ολοκληρωμένης καταπολέμησης εχθρών και ασθενειών διαφόρων καλλιεργειών, στοχεύουν στην αποτελεσματικότερη προστασία της γεωργικής παραγωγής, στην προστασία του περιβάλλοντος και τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας.

Οι κατευθύνσεις που προσδιορίζονται ανωτέρω θα έχουν άμεση επίπτωση στη συγκράτηση ενεργού πληθυσμού (εργατικού και επιστημονικού) στις ζώνες παραγωγής, αναβαθμίζοντας την κοινωνική συνοχή.

Προβλέπεται η ανάπτυξη του τομέα ανθοκομίας σε ζώνες ήπιων μικροκλιματολογικών συνθηκών, καθώς και σε ζώνες περιαστικής γεωργίας.

3.3 ΜΕΤΡΟ 2.1 “ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ”

3.3.1 Εισαγωγή / στόχοι του επιχειρησιακού προγράμματος “Αγροτική ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της υπαίθρου 2000 – 2006”

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα “Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της υπαίθρου 2000 – 2006 ” είναι ένα Πρόγραμμα του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΚΠΣ) για την στήριξη της αειφόρου αγροτικής ανάπτυξης, και βασίζεται στο κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1257/1999 του Συμβουλίου της 17^{ης} Μαΐου 1999 και στον κανονισμό (ΕΚ) 1750/1999 της Επιτροπής της 23^{ης} Ιουλίου 1999 που αφορά τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 1257/1999 για την στήριξη της Αγροτικής Ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ).

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα “Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της υπαίθρου 2000 – 2006 ” ακολουθεί το πεδίο εφαρμογής και τους στόχους που περιγράφονται στους κανονισμούς (ΕΚ) 1260/1999, 1275/1999 & 1750/1999, με τους οποίους θεσπίζεται το πλαίσιο της κοινοτικής στήριξης καθώς και τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης που συνοδεύουν και συμπληρώνουν άλλα μέσα της κοινής γεωργικής πολιτικής και με τον τρόπο αυτό συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 33 της συνθήκης. Τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης αφορούν επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλεύσεις, εγκατάσταση νέων γεωργών, κατάρτιση, πρόωρη συνταξιοδότηση, μειονεκτικές περιοχές και περιοχές που

υπόκεινται σε περιβαλλοντικούς περιορισμούς, γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα, βελτίωση της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων, δασοκομία.

Οι στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι :

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας ενόψει των προκλήσεων ενός συνεχώς ανταγωνιστικότερου διεθνούς περιβάλλοντος,
- Βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου για να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα και η ελκυστικότητά της και να αποκατασταθεί η κοινωνική και οικονομική της λειτουργία.
- Διατήρηση και βελτίωση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων της υπαίθρου.

Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του Ε.Π. “Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της υπαίθρου 2000 – 2006 ”, έχουν σχεδιαστεί και υλοποιούνται δράσεις, και ενέργειες που εντάσσονται στους επτά Άξονες Προτεραιότητας του προγράμματος :

- Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε επίπεδο αγροτικής εκμετάλλευσης,
- Παρεμβάσεις στο επίπεδο μεταποίησης, τυποποίησης και εμπορίας του πρωτογενούς γεωργικού και δασικού προϊόντος,
- Βελτίωση της ηλικιακής σύνθεσης του αγροτικού πληθυσμού,
- Βελτίωση των υποστηρικτικών μηχανισμών και της ενημέρωσης του αγροτικού πληθυσμού με την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών,
- Παρεμβάσεις στο γεωργικό προϊόν,
- Ανάπτυξη και προστασία φυσικών πόρων και περιβάλλοντος,
- Προγράμματα ανάπτυξης αγροτικού χώρου.

3.3.2 Άξονας προτεραιότητας (2) “παρεμβάσεις στο επίπεδο μεταποίησης και εμπορίας του πρωτογενούς γεωργικού και δασικού προϊόντος”

Ο Δεύτερος Άξονας Προτεραιότητας σχετίζεται με τον βασικό στόχο του Σχεδίου Περιφερειακής Ανάπτυξης της χώρας για την περίοδο 2000 – 2006 που είναι η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και η συνεχής αύξηση της αποτελεσματικότητας στη λειτουργία της αγοράς, για το τμήμα βέβαια που αφορά τα αγροδιατροφικά προϊόντα.

Το χρόνιο έλλειμμα όσον αφορά την εμπορική ανάδειξη των προϊόντων στο νέο ανταγωνιστικό περιβάλλον, οι δυσλειτουργίες στην ομαλή διακίνηση των προϊόντων, η μη εκτεταμένη δημιουργία και εμπορική ανάδειξη ισχυρών και αξιόπιστων εμπορικών σημάτων και επωνυμιών, αποτελούν ορισμένες από τις αδυναμίες που σχετίζονται με τη διάρθρωση του τομέα της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων. Παράλληλα το χαμηλό ποσοστό μεταποίησης – τυποποίησης των γεωργικών προϊόντων, συμβάλει σημαντικά στις αρνητικές τάσεις που αφορούν το αγροδιατροφικό εμπορικό ισοζύγιο. Με δεδομένο ότι η μεταπαραγωγική προστιθέμενη αξία ξεπερνάει αισθητά σε πολλές περιπτώσεις την προστιθέμενη αξία που δημιουργεί η πρωτογενής παραγωγή, η αύξηση της μεταποιητικής δυναμικότητας της εγχώριας “γεωργοβιομηχανίας” αποτελεί βασική δράση που θα υλοποιηθεί στα πλαίσια του άξονα. Η προστασία της δημόσιας υγείας, η προστασία του περιβάλλοντος, η πιστοποίηση των παραγόμενων προϊόντων αποτελούν βασικές παραμέτρους για το σχεδιασμό-προγραμματισμό των δράσεων.

Ο εκσυγχρονισμός και η επέκταση της δυναμικότητας των μονάδων που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση – τυποποίηση – εμπορία των αγροτικών προϊόντων σε συνδυασμό με τις πρωτοβουλίες που αναμένεται να αναληφθούν από τους συναφείς συλλογικούς φορείς θα συμβάλλουν θετικά τόσο σε επίπεδο “βιομηχανίας τροφίμων” όσο και σε επίπεδο “γεωργικής παραγωγής”.

Ο Άξονας αυτός περιλαμβάνει το **Μέτρο 2.1 “Επενδύσεις στη Μεταποίηση και Εμπορία Γεωργικών Προϊόντων”**.

Το έργο αυτό συγχρηματοδοτείται κατά 15% από εθνική συμμετοχή, κατά 55% από ιδιωτική συμμετοχή και κατά 30% από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων ΕΓΤΠΕ.

3.3.3 “Επενδύσεις στη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων”

3.3.3.1 Φορέας υπεύθυνος για την υλοποίηση των δράσεων

Υπουργείο Γεωργίας

3.3.3.2 Ενισχυόμενες επενδύσεις

Οι επενδύσεις που θα χρηματοδοτηθούν στοχεύουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών προϊόντων, τη βελτίωση της ποιότητας και της υγιεινής των προϊόντων, την ικανοποίηση των απαιτήσεων της αγοράς, την προστασία του περιβάλλοντος και την βελτίωση του εισοδήματος των παραγωγών των πρωτογενών προϊόντων.

Οι επιλέξιμες για συγχρηματοδοτήσεις επενδύσεις αφορούν :

1. Εκσυγχρονισμό, βελτίωση, επέκταση και συμπλήρωση αναγκών σε υφιστάμενες μονάδες διαλογής – τυποποίησης – συσκευασίας – και μεταποίησης.
2. Μετεγκατάσταση υφιστάμενων μονάδων διαλογής – τυποποίησης – συσκευασίας – και μεταποίησης.
3. Ίδρυση Νέων σύγχρονων μονάδων διαλογής – τυποποίησης – συσκευασίας – και μεταποίησης σε αντικατάσταση υφιστάμενων μονάδων παλαιάς τεχνολογίας που οδηγούνται ή έχουν οδηγηθεί σε παύση δραστηριότητας.
4. Ίδρυση νέων μονάδων διαλογής – τυποποίησης – συσκευασίας, μεταποίησης για την παραγωγή νέων προϊόντων ή νέων μορφών επιθυμητών στη κατανάλωση. (Προϊόντα υγιεινής διατροφής, βιολογικής καλλιέργειας, ονομασίας προέλευσης, μικροσυσκευασιών) καθώς και μικρών μονάδων προωθούμενων κλάδων παραγωγής.

5. Ίδρυση νέων μονάδων, μετεγκατάσταση, εκσυγχρονισμός και επέκταση υφιστάμενων εγκαταστάσεων αποθήκευσης και συντήρησης αγροτικών προϊόντων με ή χωρίς ψυκτικές εγκαταστάσεις – εγκαταστάσεις ξήρανσης.
6. Ίδρυση νέων μικρών μονάδων διαλογής, τυποποίησης, συσκευασίας, μεταποίησης σε απομακρυσμένες ορεινές ή νησιώτικές περιοχές.
7. Προμήθεια ειδικών μέσων συντήρησης, μεταφοράς, για την υγιεινή μεταφορά των γεωργικών προϊόντων και τη διασφάλιση της υγείας των καταναλωτών.
8. Επενδύσεις προστασίας του Περιβάλλοντος – Βιολογικοί καθαρισμοί – Διασφάλιση υγιεινής.
9. Ίδρυση εκσυγχρονισμός και επέκταση υφιστάμενων μονάδων επεξεργασίας υποπροϊόντων και παραπροϊόντων – υπολειμμάτων – της κύριας μεταποιητικής διαδικασίας.
10. Δημιουργία σύγχρονων δικτύων διακίνησης των γεωργικών Προϊόντων
11. Προμήθεια κινητών (αυτοκινούμενων) ψυγείων και ίδρυση εγκαταστάσεων ψύξης στα νησιά του Αιγαίου.
12. Επεμβάσεις στα δίκτυα Μεταφορών με την κατασκευή των απαραίτητων συνδέσεων αυτών με μονάδες εμπορίας καθώς και κατασκευή εγκαταστάσεων ψύξης – συντήρησης στα διαμετακομιστικά κέντρα.
13. Ίδρυση, εκσυγχρονισμός και επέκταση υφιστάμενων μονάδων επεξεργασίας και τυποποίησης πολλαπλασιαστικού υλικού.
14. Στήριξη για επιδεικτικές μονάδες (σφαγείων) ταξινόμησης σφαγείων.

Οι παραπάνω αναφερόμενες επενδύσεις εντάσσονται στους εξής επιμέρους τομείς :

Τομείς παρέμβασης

A. Ζωικής Παραγωγής

1. Τομέας Κρέατος
2. Τομέας αυγών – πουλερικών
3. Τομέας Γάλακτος
4. Τομέας Μελιού
5. Τομέας Ζωοτροφών

Β. Φυτικής Παραγωγής

1. Τομέας Φυτών Μεγάλης Καλλιέργειας
2. Τομέας Οπωροκηπευτικών
3. Τομέας Οίνου
4. Τομέας Ελαίου
5. Τομέας Φαρμάκων & Αρωματικών φυτών
6. Τομέας Ανθέων και καλλωπιστικών
7. Τομέας Σπόρων και πολλαπλασιαστικού υλικού

Τομέας : Άνη

- Δράση 10.1 Ίδρυση νέων εγκαταστάσεων μεταποίησης ή εκσυγχρονισμός ή επέκταση υφιστάμενων μονάδων.
- α) Ίδρυση ή εκσυγχρονισμός και επέκταση τυποποίησης δρεπτόν ανθέων και γλαστρικών.
- β) Ίδρυση ξηραντηρίων ανθέων.
- Δράση 10.2 Ίδρυση νέων εγκαταστάσεων εμπορίας (νέες ανθαγορές – κέντρα διανομής).
- α) Δύο νέες ανθαγορές (μία στην Αθήνα, σε αντικατάσταση υπάρχουσας παλιάς και μία στη Θεσσαλονίκη).
- β) Κέντρα διανομής.
- Δράση 10.2 Εκσυγχρονισμός και ορθολογική ανάπτυξη των υφιστάμενων εγκαταστάσεων.
- Εκσυγχρονισμός ανθαγοράς Αττικής, με την προσθήκη συστήματος τηλεδημοπρασίας.

3.3.3.3 Επιλέξιμες δαπάνες ύψος ενίσχυσης, επένδυσης και διάρκεια υλοποίησης

1. Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι :
 - Κτίρια παραλαβής και αποστολής
 - Κτίρια για μεταποίηση και συσκευασία
 - Κτίρια για ψυκτικούς χώρους
 - Κτίρια για αποθήκευση

- Κτίρια για υπηρεσίες
- Γραφεία και χώροι για το προσωπικό
- Χώροι διαμονής

2. Για μηχανολογικές εγκαταστάσεις και εξοπλισμό

- Εγκαταστάσεις και εξοπλισμός για μεταποίηση και συσκευασία
- Εγκαταστάσεις και εξοπλισμός για κατάψυξη και ψύξη
- Εγκαταστάσεις και εξοπλισμός για εσωτερική και εξωτερική μεταφορά
- Εγκαταστάσεις και εξοπλισμός των υπηρεσιών
- Εγκαταστάσεις και εξοπλισμός για την προστασία του περιβάλλοντος
- Εξοπλισμός γραφείων και χώρων προσωπικού
- Εξοπλισμός συγκομιδής

3. Έργα διαμόρφωσης χώρων

- Συνδέσεις μονάδας με οδικό δίκτυο,
- Περίφραξη χώρων
- και εγκαταστάσεις ασφάλειας μονάδας

4. Ειδικές εγκαταστάσεις

Εγκαταστάσεις που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος εγκαταστάσεις για θέρμανση, την ενέργεια, το νερό και τον αερισμό.

5. Αγορά συστημάτων λογισμικού

Περιλαμβάνουν όργανα αυτοματισμού και ελέγχου, αγορά λογισμικού και προηγμένο τηλεπικοινωνιακό εξοπλισμό.

6. Λοιπές δαπάνες

Αμοιβές πολιτικού μηχανικού, κόστος μελέτης για ISO, HACCP, σύνταξη οικονομοτεχνικής μελέτης .

7. Μεταφορικά μέσα

Μεταφορικά μέσα εσωτερικής μεταφοράς, περονοφόρα οχήματα.

8. Δαπάνες μεταφοράς και εγκατάστασης εξοπλισμού

Περιλαμβάνονται όλες οι δαπάνες που αφορούν στη μεταφορά και εγκατάσταση του μηχανολογικού εξοπλισμού.

Ύψος ενίσχυσης

Η συνολική ενίσχυση που χορηγείται στον φορέα της επένδυσης δεν μπορεί να ξεπεράσει το 50% των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης. Εξαιρέση αποτελούν οι επενδύσεις στα Νησιά του Αιγαίου όπου η ενίσχυση είναι δυνατό να φθάνει μέχρι και 65% του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών.

Διάρκεια υλοποίησης έργων

Μέγιστος χρόνος υλοποίησης για επενδυτικά σχέδια προϋπολογισμού κάτω των 600.000 Ευρώ ορίζονται οι 24 μήνες, για τα επενδυτικά σχέδια άνω των 600.000 Ευρώ και μέχρι 1,2 εκ. Ευρώ οι 36 μήνες,. Τέλος, για τα επενδυτικά σχέδια άνω των 1,2 εκ. Ευρώ οι 48 μήνες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✘ Βασιλάκης, Δ. 2001. Έλληνες ανθοπαραγωγοί στην Ολλανδία, *Garden & Flower business*, τεύχος 2, σελ. 100 – 104
- ✘ Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (ΕΣΥΕ)
- ✘ INTERNET www.search.forthnet/ανθαγορά
- ✘ INTERNET www.search.forthnet/cut flowers
- ✘ INTERNET [www.tee.gr/online/epikaira/2000/2105](http://www.tee.gr/online/epikaيرا/2000/2105)
- ✘ Κλείδωνα, Α., 1996. Ανθοκομία II (Δρεπτά Άνθη), Σημειώσεις μαθήματος. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Καλαμάτας, Καλαμάτα, σελ. 7-9
- ✘ Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθμ. 316/68 του Συμβουλίου της 12^{ης} περί καθορισμού των κανόνων ποιότητας για τα κομμένα άνθη
- ✘ Παπαδάκης, Χ. 2000. *Οι ανθοκαλλιέργειες στην Ελλάδα*. Γεωργία Κτηνοτροφία, τεύχος 5, σελ. 34 – 42
- ✘ Παπαδημητρίου, Μ. 1998. *Διατήρηση της ποιότητας των δρεπτών ανθέων*. Γεωργία Κτηνοτροφία, τεύχος 7, σελ.20 – 30
- ✘ Υπουργείο Γεωργίας, Τμήμα Ανθέων και Καλλωπιστικών